

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.
 —
 A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a laptulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minder hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Ügyvédek helyzete.

Zombor, május 19.

Tudvalevő, hogy dr. Rozgonyi Jakab ügyvéd a budapesti ügyvédi kamara tagjaihoz egy részletezett felhívást intézett, mely elpanaszolja mily sanyaru helyzetben él a budapesti 900 ügyvédnek több mint fele s kifejti, hogy mik azok okok, melyek míg egyrészt az ügyvédek anyagi existenciáját támadják meg alapjában, az egész kar prestigejét súlyesítik mélyre le. A budapesti ügyvédi kamara dr. Rozgonyi felhívásának tárgyalására gyűlést hívott össze; nevezett ügyvédnek indítványát a gyűlés nem tette ugyan magáévá egészen, mindazáltal figyelemre méltó felszólalások történtek ezuttal, melyek nemcsak a budapesti, hanem a vidéki ügyvédi karra is vonatkoznak. Ilyen felszólalás volt különösen Polonyi, ki Rozgonyi indítványához szólva, a kérdést igen helyesen így formulázta: az ügyvédek rossz anyagi helyzete s egyáltalában az ügyvédség bajai lokálisan, azaz csak Budapestre vonatkozólag állanak fenn, vagy pedig országos ez a baj? Az előbbi esetben intézkedés szükségét nem látja fenn, a második esetben azonban nem lehet a kérdés elől kitérni. Rozgonyi indítványa fölött a budapesti ügyvédi kamara még véglegesen nem döntött, — legközelebb folytatólag tárgyalni fogják azt — az eredmény azonban valószínűleg az lesz, hogy a kamara Polonyi álláspontjára helyezkedve, megkérdezi ebben az ügyben a vidéki ügyvédi kamarákat. Így lesz alkalma e kérdéstről, — megyénk ügyvédek helyzetét illetőleg, a mi kamaránknak is nyilatkozni.

Ami baja az ügyvédi szervezetnek van, annak jelei — a viszonyoknak megfelelően — nálunk éppen úgy mutatkoznak, mint máshol. Sajnos, de úgy az anyagi megélhetése szempontjából, mint a vidéki ügyvédi kar erkölcsi tekintélyének növekedése terén, előre az utóbbi évek alatt nem igen mentünk.

Természetesen nem azokat az időket hasonlítjuk össze a maiakkal, amidőn boldog-boldogtalan egy fél év alatt ügyvédi diplomát szerezhetett anélkül, hogy a juris prudentiához valamit értett volna.

Nézzük, miben látják odafönn a bajok kút-

forrását, s mivel tartják orvosolhatóknak. Az ügyvédi kar tekintélyének súlyyodése első sorban azon csunya konkurenciában keresendő, mely különösen Budapestten valóban nagy mérvet öltött. Nevezik ezt a konkurenciát másképp is: kliensfogásnak. No, hogy az ilyen verseny, mely a szellemi produktumok zsibvásárának nevezhető, mit használ éppen az ügyvédeknek, kiknek létjogosultsága a közönség bennük helyezett bizalmában rejlik, az magyarázatra nem szorul. A konkurencia oka pedig az, hogy kevés az eszkimó és sok a fóka. Ezt kell megakadályozni — Rozgonyi szerint, az ügyvédi vizsga szigorításával, a kötelező doktoratus meghagyásával, a numerus clausulus behozatalával s a 7 évi joggyakorlattal.

A vizsga szigorítása helyes, a kötelező doktoratus felől sokat lehet vitatkozni, anélkül, hogy a dolgot jobbra vagy balra közhelyesléssel lehetne eldönteni, ujabban éppen ennek eltörlése alapján akarjuk az ügyvédi vizsgálatokat szervezni, a 7 évi joggyakorlat meg éppen drákói propozíció, melynek egyáltalán értelme nincs. Először nem szükséges, mert a most előirt 3 év is elég, ha kellően fel lesz használva, másrészt hová jutnánk, ha az ügyvédi pályára készülőből csak 30—35 éves korában lehetne önálló férfi.

A numerus clausulus, mely dekretálása egyuttal az ügyvédi foglalkozás megkötöttségének, eltörlése az ügyvédi foglalkozás szabadságának, s a kinevezés elve folytán az ügyvédek közül zárt hivatalnok-testületet csinál, — néhol elég jól ütött be s csakugyan, ha egyes-egyedül arról van szó, hogy biztossítsanak az ország ügyvédi karának tisztességes, sőt kényelmes életet, be kell hozni a számhoz kötöttséget kinevezéssel kombinálva.

Az ügyvédek szomorú megélhetését Rozgonyi abban is keresi, mint elsőrangú fontosságú okban, hogy a bíróságok az ügyvéd szellemi munkáját nem respektálják eléggé s éppen nem jutalmazták úgy, ahogy megérdemelné. Értendő ez alatt a költség megállapítások. Hát ez felfogás dölga, annyi azonban tény, hogy az utóbbi időkben úgy felső bíróságainknál, s innen azután az első bíróságoknál megvan az a határozott irányzat, az ügyvéd költségeit, illetve fáradozásait a minimummal jutalmazni.

Az indítvány szerint továbbá kimondandó

lenne, hogy bíróságok és hatóságok kivétel nélkül csak oly írásbeli beadványokat fogadhassanak el, melyek ügyvéd által vannak ellenjegyezve. Ezt az elvet valóban üdvösen lehetne keresztül vinni, s hasznát látná ebből úgy a hatósági eljárás, mind egyesek privát érdeke. Csak a formát kell megtalálni, melynek azonban a viszonyokhoz mértnek kell lenni s melynek természetesen nem azon kell nyugodni, hogy a fél éppen rá kényszeríttessék mindig az ügyvédvallásra. Vagyis arról kell beszélni, hogy az ügyvédi hatáskör és képviselő jobban kiterjesztessék.

A jogi védelemnek nagyobb hatáskör volna biztosítandó különösen büntető ügyekben, hol minden vádlott részére, akinek ügyvédje nincs, ilyen kirendelendő, díjai megállapítandók s esetleg a kincstár által fizetendők, ha t. i. a védenc fizetni nem képes. Bizonyára jobban ki lehetne terjeszteni a szükségszerű ügyvédi védelmet a büntető ügyekben, — a díjaknak az állam által való megtérítése azonban komolyan nem vehető.

És végre jön a legfontosabb pont, melynek éle a közjegyzők ellen van irányítva.

Szüntetessék meg a közjegyzőknek ama joga — mondja a memorandum — hogy ők ügyfelek képviselőként hatóságokhoz és bíróságokhoz, ellenjegyzésük mellett beadványokat intézhetnek. Mert a közjegyzői hatáskör úgy is elég tág lévén, anomália az, hogy a közjegyző a saját közokirata alapján adhasson be kérvényeket a bíróságokhoz és hatóságokhoz.

Ezek lennének azon kérdések, melyekre nemsokára ügyvédi kamaránknak is nyilatkozni kell; addig is készséggel veszünk e tárgyban minden tárgyilagos felszólalást.

Kérvényezés a képviselőházhoz. A képviselőházhoz ujabban igen sűrűn érkeznek testületek és egyesek részéről kérvények, melyeket az illetők nem valamely képviselő útján, hanem közvetlenül a ház elnökségéhez nyújtanak be. Minthogy pedig a házszabályok szerint csakis a törvényhatóságok felirataira és kérvényeire nézve van megengedve a közvetlen benyújtás s a házszabályok 189-ik § a világosan kimondja, hogy minden más kérvény csakis valamely képviselő közvetítésével terjeszthető a ház elé: a ház elnöke kénytelen e szabályra való utalással az említett, közvetlenül nevére címzett kérvényeket visszaküldeni, ami természetesen késedelmet idéz elő a benyújtásban. Aminek elkerülése végett figyelmeztetjük a házhoz kérvénnyel járulni szán-

A „BÁCSKA“ tárcája.

Talány vagy . . .

Talány vagy, már mondtam,

És mindennap más-más:

Ma egy hideg szobor,

Holnap egy vallomás.

Ma egy mennyet mutatsz

S boldogít a gyönyör,

Holnap érted már a

Pokol kinja gyötör.

Miért? miért!? Ugy-ugy

Ellöprengnek ezen,

S nem tud választ adni

Sem szívem, sem eszem.

Antal bácsi.

A HARMADIK FA.

— Novellétte. —

Irtá: Lovász Andor.

Kovács János urnak az volt szokásban, hogy amikor a felesége az ő kinttűnő nemesi családját egy-egy ujszülöt-
 tel megajándékozta, udvarában — az ereszen túl alig
 négy lépésnyire — egy-egy életerős facsemetét ültetett
 el. Mikor első fia, Kálmán, a világra jött, a porta alsó

végén egy nyárfa csemetét ültetett; a második fia, János tiszteletére, egy szép akácfa lón a földbe helyezve, mintegy öt lépésnyire a rezgő-nyárfától; mikor pedig a harmadik fia, Kázmér is megpillantotta ez árnyék világot, akkor meg éppen egy sugár jegenyét állított a pitvar elé. A porta jó hosszu volt, elfért volna így öt öt lépésnyi távolságban legalább még hat darab ültetvény, de sajnos, János urnak nem engedtetett meg az égiek által, hogy a hatalmas nemesi portát így végig ültettesse, de még csak az ültetett három fa terebélyedésében sem sokáig gyönyörködhetett, mert a harmadik fia születése után nemsokára ő maga egy csendes éjjelen elhalálozott.

Az özvegy magára maradt apró gyermekeivel; a legkisebbik még pólyás volt, a legnagyobbik is még alighogy éppen járni megtanult. János ur nagyon a lel-
 kére kötötte, hogy jól vigyázzon az apróságokra, nem-
 zetségének három utolsó sarjadékára, nevelje fel őket
 tisztességben, becületben, okos embereknek, derék ha-
 zafiának. De még a három emlékfát is gondossággal
 ápolja, mert úgy szerette ő azokat, mint magukat a gyer-
 mekeket, el is nevezte azokat a gyerekek tulajdon ne-
 veiről. Sokat gyönyörködött bennök, mikor látta a meg-
 fogamzás első jeleit, mikor a legelső sarjak kihajtottak,
 mikor az ágak gyorsan, hatalmasan emelkedtek. Saját
 kezeivel locsolgatta, lehernyőzta őket; körülök védelmül
 erős fűzfavesszőkből egész kis váracskokat kanyarított.
 Nem is volt azoknak semmi bajuk, János ur még a nyári
 port is letörlögette buján duzzadó leveleikről.

Már most a gyerekek felnevelése és a fáknek ápo-
 lása az özvegy asszonyra maradt. Meg is felelt kötelessé-
 gének hiven, derekasan. Pedig nagy sor ám az, ha egy
 ilyen fiatal asszonyka alig néhány évi házasság után
 három kicsi gyerekkel, a háztartás, a gazdálkodás, a
 nevelés minden gondjaival, tanácsadó s erős támasz
 nélkül saját tapasztalatlan gyenge erejére utalódik. De
 a határozott akarát s a fáradhatlan gondosság sok nagy
 erőnél többet ér.

A gyermekek gyorsan nőttek; izmosodtak testben

léleken egyaránt s bár a sok gondterhes esztendő
 lassan mulott, mégis csak elérkezett az idő, mikor egyen-
 ként férfiakká váltak. S milyen férfiakká! Az a sok
 megmérhetlen gond, az a gyötörő aggodalom busásan
 fizetett örömben, gyönyörűségben. Mindhárom fia hatalmas
 szalás férfivá növekedett s nem volt sem jellemében,
 sem jószívében, sem tudományában egyiköknek sem
 a legkisebb fogyatkozása.

Egyenként ki is eregette őket a családi fészekből,
 hád legyen mindegyik a maga embere. Kálmán a leg-
 idősebbik katona lett, föl is vitte hamar a főhadnagysá-
 gáig; biz azt dobálták ide oda az egész országban, hol
 itt fektűt, hol meg amott. János, a második, mérnök
 volt, az is hol Trencsénben mérte a vasutakat, hol meg
 Bácskában emelte a töltéseket. Biz azok keveset voltak
 anyjuknál, csak a fájuk maradt otthon, helyettük ezeket
 csókolgatta sorba az özvegy asszony, valahányszor a fiai
 eszébe jutottak. Ez pedig megesegett egy nap vagy százszor.

De már a legkisebbik fiát nem engedte el magától.
 Nyisson az fiskális irodát otthon az apja házában. An-
 nak nem kell lötni-futni keresztül-kasul az országon;
 most már a másik kettő helyett is gondját viselheti az
 anyjának, aki bizony eleget gondozta őket.

Igy özv. Kovács Jánosné valahára megelégedettnek
 mondhatta magát. Kötelességét már betöltötte, megpi-
 henhet csendes boldogságában. A két távollévő fia gyak-
 ran meglátogatta őt, de meg untalan irtak neki édes,
 rajongó szeretettel teli leveleket; azokat Kázmér fia ol-
 vasta fel előtte s mikor olvasás közben ellágyuló hangja
 meghatott rezgésbe ment át, mindig tele csalta az öz-
 vegy asszony szeméit az öröm csillogó könnyeivel!

Akkor aztán kezdett a boldogsága szomorúsággá
 változni.

Valaki odafönn elgondolta, hogy nekünk Boszniát
 el kell foglalnunk, mert különben meg nem élhetünk.
 Kálmán egyszer csak azt irta, hogy leparancsolták őket
 Boszniába s örömmel tudatta, hogy egyuttal soron kívül
 kapitányná kinevezték. Az özvegy asszonynak nagyot

dékokozat, hogy a szabályoknak megfelelően valamely képviselő közvetítésével nyújtsák be kérvényeiket.

A tanítói árvek nevelése. A kultuszminiszteriumban a napokban a teljesen szülőltlen, vagy vagyontalan tanítói árvek nevelése és elhelyezése tárgyában értekezlet volt. Csáky Albin gróf miniszter az értekezletet megnyitván, a következő kérdéseket vetette fel: 1. Képezdékkel kapcsolatosan össze a létesítendő árveházak, avagy célszerűbb-e azoknak a képezdétől független, önálló szervezése? 2. Hány árva részére rendezessék be egy-egy árveház? Egy árveházban legyenek-e együtt fiúk és leányok. Avagy külön intézetben legyenek-e? 3. Minő irányú legyen az árvek nevelése? Minő intézkedések teendők a gyakorlati kiképzetés tekintetében? 4. Mely városok alkalmasak ily árveházak létesítésére? 5. Ajánlható-e, hogy a 3-6 éves árvek részére az óvintézetekkel kapcsolatosan létesítsenek árveházakat? Vagy célszerűbb a tanítói árveházakkal egyúttal és kapcsolatosan kisdődövéket szervezni?

Tanítók kérvénye a képviselőházhoz. Országos mozgalom indult meg a tanítói fizetések rendezéséről szóló törvényjavaslat módosítása iránt. Előttünk fekszik a képviselőházhoz benyújtandó terjedelmes kérvény egy példány, mely szerint a tanítók a következő kérelemmel fordulnak a törvényhozáshoz: méltózzák kimondani, hogy a tanítói fizetések rendezéséről szóló törvényjavaslat azon utasítással tétessék vissza a közoktatásügyi m. kir. miniszterhez, hogy az még a jelen év folyamán olyan javaslatot terjesszen a törvényhozás elé, melyben a néptanítók fizetési minimuma rendszerintora névze 600 frt, segédtanítóra névze 400 frtban legyen megállapítva s a jelen kérvényben elősorolt egyéb kívánalmak is figyelembe véssenek; — az olyan néptanítók pedig, melyeknek fentartói a szükséges kiadásokat éppen nem, vagy csak aránytalanul nagy állami segíellyel bírnák fedezni: állami vagy községi iskolákba alakítandók át és fentartásuk az 5%-os iskolai adóval s községi illetve állami hozzájárulással biztosíttassék, — amint azt az 1868. évi népiskolai törvény előírja és természetesen fejlesztése megköveteli.

Helyi és megyei hírek.

Az árvegyeieknek. Uj-Szivac községétől az árvegyeiek részére újabbán 1 frt 30 krt vettünk. Gyűjtésünk főösszege tehát: 442 frt 58 k.

Királyi elismerés Fehér Ipolyt. A hivatalos lapban olvassuk, hogy ő felsége Fehér Ipolyt, a szent Márton püspök és hitvallóroló címzett pannonhalmi szent Benedek-rend főapátjává kinevezett szegedi tankerületi főigazgatót, ezen utóbbi állásától fölmentvén, megengedte, hogy neki ez alkalommal — a tanítvány terén és különösen főigazgatói minőségben sok éven át kifejtett buzgó és sikeres tevékenységéért a királyi elismerés nyilváníttassék.

Katonai szemle. Karstenfelsi Pacor Kálmán altábornagy, a szegedi II. számú honvéd-kerület parancsnoka, segédtitkja és Oehl főhadbíztos kíséretében honvédzászlóaljunk megszemlélése végett szerdán és csütörtökön városunkban időzött.

Közjegyzői irodamegnyitás. Koczkar Zsigmond hódcsági kir. közjegyző, irodáját e hó 5-én megnyitotta.

Zombor város köszönete. Megérkezett meggyékhez Zombor város mult közgyűlésének jegyzőkönyvi kivonata, melyben városunk köszönetet mond azon szivességért, hogy a megyeház nagytermét neki hónapokon keresztül díjtalanul átengedték gyűlések tartására.

A megyei közigazgatás köréből. Harlikovits Gyula, teljesen helyreállván egészsége, a palánkai szolgabírói hivatal ideiglenes vezetését átvette, míg Csopor Gyula főszolgabíró, ki egészen javulófélben van, teljesen fel nem épült. Ennek folytán Michailovits Kornél is, a palánkai szolgabírói hivatal ideiglenes vezetője, visszatért székhelyére Zsablyára.

Nyilvános számadás a f. hó 14-én megtartott gymnasiumi hangversenyéről. Eladott jegyek árából befolyt 357 frt 20 kr, felülfizetésekből: 137 frt 10 kr, összes bevétel 494 frt 30 kr; kiadások

összege 112 frt 80 kr, tehát tiszta bevétel 381 frt 50 kr. A kegyes szívű felülfizetők névsora a következő: Némét. Császka György érsek ur 10 frt, mélt. Mayer Béla püspök ur 5 frt, mélt. Sándor Béla főispán ur 4 frt, nagys. Városv Gyula apát-kanonok ur 10 frt, nagys. Fejér Gyula apát-plébános ur 50 frt, egy nagylelkű tanítványbarát 25 frt, N. N. 4 frt, nagys. Schmausz Endre alispán ur, nagys. Szemző István ur 2 frt 50 kr, dr. Csihás Benő ur 1 frt, dr. Horváth Ákos ur 1 frt, dr. Horváth Ákosné öngyásága 1 frt, Kollár József ur 2 frt, Zsulyevits Ernő ur 2 frt, Rácz Soma ur 1 frt, Karcher Károly ur 1 frt, Mayer és Thum urak 1 frt, Dungserszky Helén urhölgy 1 frt, dr. Spitzer ur 50 kr, Berkes Zs. ur 60 kr, Brummer ur 50 kr, Schäfer S. ur 1 frt, Berghent N. ur 1 frt, dr. Vicsek András ur, Probjosevits Mariska urhölgy 1 frt, dr. Thurszky Zs. ur 1 frt, dr. Széchenyi Tamás ur 1 frt, dr. Tárczay Dezső ur 1 frt, Karakásevits Milivj ur 1 frt, Bittermann N. ur és neje 2 frt. Fogadják a nagylelkű adakozók, ugyszintén azon igen t. hölgyek és urak, névszerint Rácz Somané, Dobák Fatime, Pelikán Mariska urhölgyek, és Bieber Gyula és dr. Horváth Ákos urak, a hangversenyben való szives közreműködésükért, mellyel a hangversenyt művészi színvonalra emelték, s végül a megjelent nagy és diszes közönség a szives érdeklődésért a rendező bizottság hálás köszönetét.

Lóverseny. A Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület által 1892. június hó 19 ik napján Szttamason tartandó lótenyésztési jutalomdíj osztás alkalmával lóverseny rendezetik az alábbi programmal: I. futam. Mezei gazdák versenye. Pályahossza 1200 méter. E futamon részt vehet minden bácskai lótenyésztő gazda. Első díj 50 frt, második díj 20 frt. II. futam. Szttamási mezei gazdák versenye. Pályahossza 1200 méter. E futamon csupán szttamási lótenyésztő gazdák vehetnek részt. Első díj 50 frt, második díj 20 frt. III. futam. Urlovasok versenye. Pályahossza 2000 méter. Tét 5 frt, mely a nevezés alkalmával fizetendő le. Nevezések vagy szóval, vagy levél útján június hó 16. déli 12 óráig a szttamási községhezán lévő verseny irodában jelentendők be. Első díj 200 frt, második díj 50 frt, harmadik díj saját tét. IV. futam. Szttamási hölgyek díja urlovasok részére. Pályahossza 1600 méter. Tét 5 frt. Nevezés mint a harmadik futamnál. Első díj tiszteletdíj, második díj saját tét. V. futam. Vigaszorverseny. Pályahossza 1200 méter. E versenyen részt vehetnek mind azok, a kik az előbbi futamokon díjat nem nyertek. Első díj 20 frt, második díj 10 frt. Jury: Elnökök: Schmausz Endre és Dungserszky István. Titkár: Rombay Dezső. Tagok: Drakulics Miklós, Gombos Béla, Koczkar Zsiga, Nénay Ferenc, Vojnits Simon. Indítók: Dungserszky Jásó és Dr. Szechenyi Tamás. A lóverseny kezdete d. u. 3 óra. Kor. Tribunjegy ára 1 frt, állóhely 20 kr.

Baross rekviem. Német-Palánkán e hó 16-án tartották a gyászintézetelet Baross Gáborért a róm. kath. templomban. A misén megjelentek az összes hivatalok, egyletek, testületek, valamint a polgárság nagy számmal.

Halálozás. Városunknak egy tekintélyes és általános tiszteletnek örvendett polgára hunyt el e hó 17-én. Gallé Emil, zombori gyógyszerész, az erőteljes férfiút, ki talán egész életében nem betegeskedett, rövid pár nap alatt vitte sirba egy veszedelmes betegség. Halálhírét az egész városban nagy részvétel fogadták, mert nagy azok száma, kiket az elhunytéhoz a legerősebb rokoni, baráti kötelék fűzött. Temetése tegnapelőtt délután 5 órakor ment végbe általános részvét mellett. A gyászjelentés a következőleg hangzik: Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk férjem, édes atyánk, testvérem Gallé Emil gyógyszerész és városi bizottsági tagnak, folyó hó 17-én reggel, életének 59 ik évében, rövid szenvedés után bekövetkezett gyászos kimentését. A drága elhunyt hilt tetemei folyó hó 18-án délután 5 órakor fognak a Szent Rókus sírkertben örök nyugalomra tételni. Zombor. 1892. évi május hó 17-én. Áldás és béke porai felett! Özv. Gallé Emilné szül. Csukor Friderika, neje. Gallé Mari, nővére. Gallé Dániel, Zoltán, Titusz, Gizella, Kálmán, Húgó, Dezső, Irén, gyermekei.

Telephon. E hó 16-án volt közigazgatási bejárása az Ujvidék és Pétervárad, valamint az Ujvidék és a szállások között kiépítendő telephonhálózatnak.

Műkedvelői előadás. Az apatini dalárvegyesület 1892. évi május hó 21-én az Andrezs-féle fogadó termében a felvidéki inségesek javára dal- és műkedvelői előadást rendez. Kezdeté pontban 8 órakor. Belépti jegyek személyenként 80 kr. Jegyek a Thész-féle kereskedésben előre, esti 7 órától pedig a pénztárnál váltathatók. Műsor: 1. Alkalmi előszó, Rudnyánszky Gyulától, előadja: Egi Lajos. 2. Száll a madár, kar Szentirmay Elemértől, előadja: az egyesület. 3. Ich habe keine Zeit, egy felvonásos bohózat Saar Károlytól: Dardard, Kleiner József, Pontbecht, Szauter Antal. Colardeau: Horn Ádám. 4. Das Glöcklein zu Laar, Brandtól, előadja: Bogner Antal. 5. Cox és Box egy felvonásos vígjáték. Morton Maddison Jánostól: Cox, kalapos-segéd Egi Lajos. Box, nyomdász-segéd Kekezovits István. Ház-mester Bihari Pál. 6. Viharban, kar Dürrertől, előadja: az egyesület. Műsor után tánc.

Himen. Moskovitz Jenő dr., debreceni ügyvéd, eljegyezte Roheim Jenny kisasszonyt, Roheim Károly zombori fakeskeskedő és földbírtokos leányát.

Boszniai vadászat. A mult hóban lapunkban említett vadászkirándulásról a négy vadász e hó első felében visszatért. Az eredmény tekintve a folytonos rossz időjárást, elég kedvezőnek mondható. Esett 3 drb fajdkakas s egy zergebak, melyet Latinovits Géza ejtett el, azonkívül két medve jött a vadászok elé, de oly szerencsétlen körülmények között, hogy azok elejtése lehetetlen volt. — Ugyanis a vadászok akkor nem valának elkészülve medvére s csak seréttel töltött fegyvert vittek. A medvék egyenesen Latinovits Géza állásának mentek, ki egy levágott fatörzs mellett állott, 40 lépésre közeltek hozzá a medvék, természetesen löni, addig, a mig szemközt jó, sohasem tanácsos, így tehát kivarva mig elmentek, lött rá, de a kis serét bőrhorsoláson s ijedségen kívül egyéb bajt nem okozott. Később tettek rájuk több hajtást, de siker nélkül. Rendkívüli fázasztó volt a feljutás a hegyre s az ott időzés, kecskeóiban laktak hat napig a bóra erős dühöngése között. A vadászat a Hrblyina hegyen, 2000 méter magasban folyt le, a hó nagy akadályt képezett. A vadászatban részt vett: Szalay Imre, Vermes Béla, Nádory István és Latinovits Gézán kívül Gschwind tartományi főerdész és Yule kerületi bíztos, azonkívül 6 erdővéd. Szalay és Nádory Travnikon át hazatértek, Vermes és Latinovits azonban, Dalmátiát, Montenegrót s Albániát megtekintve, tértek haza e hó 15-én.

Ritka ünnepély. A péterváradai kőművesek és ácsok egyesülete jövő hó 5-én üli meg az egyesület fenállásának 100 éves fordulóját. Ez alkalommal, az immár 100 éves egyesületi zászlót, ismét meg fogják szentelni; az ünnepély részletei még nincsenek megállapítva. Az ünnepélyre Ujvidékről, Rumából, Zimonyból, Karlóvárról, Mitrovicáról stb. jönnek egyesületek.

Gyerekrágédia. Zsablyáról írja levelezőnk: Egy tavaszkor, midőn már melegebb idők járnak, erdők, mezők virágnak, a gyermekek nem sokat törődnek a könyvekkel és iskolával, jobban szeretnek azok kinn a réten labdázni, hancurozni. Ez az ő életük. Óriási gyermekesapat vonult ki nálunk a napokban délután trombitaszóval, dobpergésel a gyepre, hogy ott muszkaláborút játszanak. A liliputi hadsereg csakhamar két részre oszlott a sikon. Egyik fele volt a magyar, másik a muszka. Magyarok és muszkák zajos harci kiáltások között össztütköztek és mivel a muszkának csak kevés fiú vállalkozott, a magyarok a szegény muszkákat el is verték, amugy magyarmarkásan. A magyarok vezére Diszt Marci volt, a muszkáké meg Stepan Mirkó. A magyarok többen voltak, bátran nyomultak előre. És minél közelebb mentek, annál jobban megjedtek a muszkák, sőt végre meg is futamodtak; csak a vezér állt helyt. Add meg magad muszka! kiálták. Nem adom, nem adom! A magyar fickók barsógó riadásba törtek ki, le vele! le vele! A muszka vezér a harc tüzeben egyszerre oly dühbe jött, hogy kést rántott s a magyar vezérnek a mellébe döfte, ki vértől elborultan összerogyott. Vége szakadt a csatának, futott ki merre tudott; csak a szülőket nem merték értesíteni a balesetről. Mig végre mások hozták haza az alélt gyermeket. Rögtön orvos is érkezett, de kétséges vajjon a kis Marci lesz-e valamikor megint magyar vezér.

dobbant a szive, de nem az örömtől. Nem szólt azonban egy szót sem ellene. Aki katona, teljesítse kötelességét. Mikor pedig meghozták a halálhírét, nagy költséggel hazaszállította a csatatéren elesett fia holttestét; eltemette, megsíratta, de nem panaszkodott. Hiszen ilyenek, vitéznek, bátrának nevelte, aki, ha kell, meg tudja halni a hazáért, kötelességeért.

De a sors nem elégedett meg ez egy áldozattal. Második fia, János, nagy vállalatokba kapott, a szerencse azonban ellene fordult s tönkre juttatta, öngyilkosságba kergette. Ez a csapás nagyobb volt az elsőnél, a szegény özvegy bizony megroskadt alatta. De akkor sem panaszkodott, hiszen ezt is maga nevelte ilyennek: jellemesnek, büszkének a halálig.

Most már csak a harmadik fia maradt meg, a legkedvesebbik, a legjobban féltett! A többinek már csak elszomorító emlékfáját ölelgetheti, de ennek még az eleven, dobogó szívét hallgathatja! Ezt háromszorosan fogja szeretni, százszorosan fogja őrizni, ha ugyan még jobban szerethető, őrizhető valaki. Ezt az utolsót, az egyetlen nem adja oda. Bizik a jó Istenben, hogy nem veszi el tőle. Az Isten nem ildöz, csak kísért!

Kázmér nem is környékezheti nagy veszély, mint az első két fiát. Ebben a csendes kis városkában ugyan mi is érhetné őt? Nemsokára meg is házasodik, már van neki derék, szépséges, aranyos kis menyasszonya; tudja, hogy nagyon szeretik egymást, tudja, hogy nagyon boldogok lesznek.

Terényi Ilonka, a Kázmér menyasszonya, minden nap délután meglátogatja az özvegy asszonyt. Olyankor leülnek a gyepadra, oda a Kázmér fája alá s elbeszélgetnek reményteljes szívvvel arról a tüneményes, tündéri boldogságról, melyet mindketten sóvárogva vágnak, bizalomteljesen hisznek.

Egy napon Ilonka halálsápadtan jött át. Keble még kinosan zihált a futástól, valami rettenetes ijedelem elvette, visszatartotta vonagló ajkain a szót.

Az özvegy rémtőlten emelkedett fel a gyepadról. Ugy álltak egymással szemben megdermedve, megkö-

vülve; az egyik, aki retteg kimondani, a másik, aki retteg meghallani.

És az özvegy azonnal eltalálta azt a rettenetes gondolatot, ami a másikat egy megdermesztette; az ő közös rémtülettüknek, gyötrelmüknek csak egy tárgya lehet!

— Kázmér?!

E szó visszadta a leány eszméletét. Kétségbeesetten, fuldokló zokogással vetette magát az özvegy karjai közé.

— Igen, anyám, Kázmér! Holnap párbajt vív pisztollyal. Ellenfele kitünő lövő, egy nyomorult többszörös gyilkos. Anyám, mentsd meg fiadat!

A szegény özvegy asszonynak összesucoklottak a térdai. Lerogyott, oda vándorogott a fához, belekapaszkodott mind a két kezével görcsösen, kétségbeesetten.

— A szívem, a szívem!

Ott nyilalló fájdalmat érzett. A kin felcsapott egész az agyáig. Gondolatai össze-vissza kuszázódtak. Kezével simogatta a vastag jegyenye felpattogzott durva derekát s beszélt hozzá jajgató, szivszaggató hangon, mintha csak fiához könyörögné.

Ilonka sem tudta, mit cselekszik. Odarohant az özvegyhez s vállainál durván felrázta.

— Most nincs idő sirni, anyám! Itt tenni kell. Ezt meg kell mindenáron akadályoznunk. Kérlek a jó Istenre anyám, térd magadhoz, adj tanácsot, mert megőrülök!

És az özvegy egyszerre magához tért. Az Isten neve erőt adott lelkébe. Felemelte a fejét s magasztos átszellemült arccal nézett fel az égre sokáig, térdelve, imára kulcsolt kezekkel.

— Uram, legyen meg a te akaratod szerint! Azután felkelt s erőnek érezte magát. Megsimogatta a leánya arcát, megcsókolgatta homlokát s szilárd biztos hangon ezt mondotta:

— Menj haza, leányom; s légy nyugodt, fiammal majd elvégzek magam. Bizzál bennem!

Arca olyan volt, mint a marttyroké.

Kázmér csak későn este jött haza, mikor tudta, hogy anyja már ilyenkor régen ágyában fekszik. Jól esett látnia, hogy anyja szobájában csakugyan nem ég világosság. Hajnalban, még a négy órát sem ütötte, felkelt, de alig hogy öltözését befejezte, legnagyobb csodálkozására anyja lépett be szobájába s fiának szokásos reggelijét, a gőzölgő kávét hozta.

— Hallottam a zörgésről, hogy már felkeltél, megcsináltam a reggelidet.

Hangja csak egy kissé reszketett.

— Igen, anyám, felelte Kázmér, korán kellett felkelnem, mert a szomszéd faluban egy kis dolgom van. De két-három óra múlva már visszajövök s azért szárdékom volt téged nem is háborgatni.

Anyja szigorú tekintettel nézett rá.

— Fiam, te eddig nem szoktál sohasem hazudni! Kázmér ijedten kapta fel fejét, anyja arcaról első tekintetre leolvasta, hogy mindent tud. Odament hozzá s gyengédén karjai közé vette.

— Bocssás meg, édes jó anyám, hogy titkolóznom kellett előtted, de meg akartalak kimélni az aggodalmaktól. Amit cselekszem, annak meg kell történnie, becsüstem parancsolja. S azt jól tudod anyám, hogy a becsület drágább mindennél!

— Tudom, fiam, s akarom, hogy menj. Övd meg becsületünket! Arra tanítottalak, ilyenek neveltek!

És mégis, mikor karjai között tartotta fiának le-hajtott, édes szívét, olyan végtelen, legyőzhetetlen vágy szállotta meg szívét, ki nem ereszteti azt onnan többé soha. De kieresztette. Csak egy reszketeg, hosszú sobaj szakadt fel szívéből.

A párbajban Kázmér keresztül lötte ellenfelét. Mikor otthon benyitott az udvarra, anyját és menyasszonyát ott találta a jegyenye előtt térdre hullva, imádkozó kezekkel.

Az a sóvárgott tüneményes boldogság elkezdődött s nem zavarta meg többé semmi.

Az Isten nem ildöz, csak kísért!

A hó kezdő...
Feren...
haza...
nem s...
fiui é...
mert...
makk...
tak n...
egy a...
minde...
„Neve...
napok...
nek a...
urnak...
szívét...
indítv...
elnök...
zett la...
egylet...
nevez...
hogy...
de az...
aszt v...
május...
Jubasz...
Hausv...
Ede, a...
ifj. Se...
ifj. Dr...
Rajacc...
Müller...
István...
Lang...
Sándor...
stb. st...
zatta...
áthato...
A „N...
község...
kaszin...
tudom...
hazául...
Baross...
Növelt...
zását...
a nagy...
madni...
is tud...
bene!...
lag ne...
áll, ele...
eljárás...
tathass...
által...
egyban...
megbiz...
vesked...
kimén...
május...
egylett...
— Mit...
I...
diferit...
A falu...
T...
padlása...
gyerme...
félben...
U...
Deszp...
sét kér...
F...
urakhoz...
gazdas...
önagy...
öméltős...
deletile...
mely a...
hozzá...
bíró es...
nagy...
és hely...
tisztelt...
nyelve...
pedig a...
„Magya...
megrend...
jegyző...
a jul...
folyam...
minden...
lalt, kit...
szerkesz...
V...
irják: V...
ségnek...
összeg...
is bánta...
Hogy ez...
S ez vo...
S a jó...
a dolog...
hozzá...
kiséret...
gyermek...
hogy mo...
désében...
e pillan...
halva ro...
A...
mezőgaz...
nemzeti...
hogy a...
közgyüle...
El...
rancsnok...
leányát,

Melléklet a „Bácska“ 40-ik számához.

Hodság és a bécsi „N. Fr. Presse“.

A hodsági kaszinó több mint negyven tagja a következő levelet intézte, a kaszinó elnökéhez Trischler X. Ferenc urhoz: Tekintetes elnök ur! Hodság község hazafias lakói, úgy a polgári kaszinó egyet tagjai ugyan nem szorulnak arra, hogy rendíthetetlen igaz magyar hazafiai érzésüket külön kimutassák avagy azzal tüntessenek, mert azt már számtalanszor és sokkal fontosabb alkalmakkor megtették: mindazonáltal mi tisztelettel alulírottak nem mulasztjuk el, hogy a tekintetes elnök ur, úgy az egész egyet figyelmét fel ne hívjuk ezáltal azon, minden kritikán aluli eljárására és magatartására a „Neue Freie Presse“ című bécsi újságnak, mely az utóbbi napokban közzétett cikkeiben minden igaz magyar embernek a halhatatlan és pótolhatatlan hazafi Baross Gábornak váratlan elhunytáig folytatott igaz gyászba borult szívét, a végtelenségig elkeserítette. Ezekből kifolyólag juttatványnak a következő: Sziveskedjék a tekintetes elnök ur a választmány útján oda hatni: 1) hogy nevezett lap az egyet helyiségéből kiiltassák; 2) hogy az egyet ezen határozatáról az indokok megemlézése mellett nevezett lap szerkesztője oly hozzáadással értesítsék, hogy jöhet az előfizetésünk f. é. július hó 1-ig tart, de az egyet a lap további küldését nem kívánja, sőt azt vissza fogja küldeni. Kelt Hodsághon, 1892. évi május hó 14-én. Tisztelettel Scultety Jenő, Jusits Lajos, Juhász Jenő, Ertl János, Geresch Nándor, Spitz János, Hauswirth Antal, Rudolf Maier, Vissy József, Rausch Ede, Kármán Sándor, Trischler József, Rausch Antal, ifj. Schwerer Jakab, Hottinger Lőrinc, Brandecker István, ifj. Schwerer Lőrinc, Korény Béla, Schwerer József, Dr. Hofbauer Miklós, Schumacher Jakab, Kaich Miklós, Rajasich Dániel, Neumeier Ferenc, Wilmann József, Müller Béla, Gruda Károly, Trischler Károly, Wischt István, Fogl Mihály, Berkes Rezső, Willmann Mátyás, Lang Ferenc, Nopper Ferenc, Szabadka Pál, Csernyánsky Sándor, Kövér József, Rapp Fülöp, Becherer Lőrinc, stb. stb. — Erre a kaszinó egyhangulag hozott határozata folytán, a következő igazán hazafias szemlélt áthatott levelet intézték Bécsbe a „N. Fr. Presse“-re: A „N. Fr. Presse“ t. szerkesztőségének, Bécs. Hodság község hazafias közönségének és a hodsági polgári kaszinó tagjainak megbotránkozással vegyes undorral jött tudomására az önök kritikán aluli magatartása, melyet hazánk felejtethetetlen nagy fia nagyméltóságú bellusi Baross Gábor O exellentijája személye ellen követtek. Növelte ezen, minden igaz magyar hazafi megbotránkozását, azon művelt emberhez ép nem illő eljárásuk, hogy a nagy hazafit még holta után sem állították megadni, sőt halhatatlan érdemeit piszkolni! Talán önöknek is tudnak annyit latinul hogy: „De mortuis nihil, nisi bene!“ A hodsági polgári kaszinó, jöhetet tulnyomólag német anyanyelvű, de annál jobb magyar hazafiakból áll, elengedhetetlen kötelességének ismerte, hogy az önök eljárásával szemben legalább némi kis elégtételt szolgáltatasson a halhatatlan nagy férfi dicső emlékének az által, hogy az önök lapját az egyetből a mai napon egyhangulag kitiltotta. Midőn mi erről önöket az egyet megbízásából ezennel értesítjük, egyuttal felkérjük, sziveskedjenek bennünket lapjuk további elküldésével megkímélni. Kelt Hodsághon (Bács Bodrogh m.) 1892. évi május hó 14-én. Tisztelettel Trischler Xav. Ferenc s. k. egyleti elnök, ifj. Schwerer Jakab s. k. egyleti jegyző. — Mindehhez pedig kommentár nem kell.

Mosorin községében 5 nap alatt a leghevesebb dífiterikus járvány ütött ki. Eddig 17 halott és 32 a beteg. A falu teljesen el van zárva és a lakások elkülönítve.

Titelen a Nedelykovits Kresztits-féle rozoga ház padlása leszakadt és Nonnenmacher kereskedő nejét és gyermekét majd agyonverte. Hirlik, hogy fenti a dűlőfelben levő tetőzet lebontását követeli.

Ütközés. Ó és Uj-Soóvé, Ó Keér, Kulpin, Deszp. Szt. Iván az ó-keér uj-soóvéi országot kiközvezését kéri.

Kérelem a vármegyebeli közs. bíró és jegyző urakhoz. A Zentán megjelenő „Magyar Gazda“ című gazdasági havi folyóiratot a földmívelési miniszter ur önméltósága 68560/91. sz. a; a vármegyei főispán ur önméltósága 207/892. sz. a. a maguk hatáskörében rendeltileg ajánlani méltóztattak, mint olyan vállalatot, mely a nép között való elterjedésre érdemesnek ítéltetett hozzáértő szakferiák által. Tudva azt, hogy a községi bíró és jegyző urak e kis szaklap elterjesztése körül nagyon sokat tehetnek, mint a népnek minden jóban és helyesben vezérei, tanácsadói, világosságai, azért tisztelettel kérjük olesó, de változatos tartalmu és népies nyelven irt lapunknak általuk történendő ajánlását. Ha pedig annak talán sikere nem lenne: kegyeskedjenek a „Magyar Gazdát“ a községébe, az előjáróság részére megrendelni, a mint ezt már számos megyebeli bíró és jegyző ur eddig is megeselekedte. Előfizetést elfogadunk a jul.—decemberi felévi folyamra 1 frtjával június folyamán. E tekintetben sziveskedjenek felhasználni a minden községben megküldendő májusi számokban foglalt, kiültött utalványozó lapot. A „Magyar Gazda“ szerkesztője és kiadója.

Végrehajtásnál emberhalál. Tovarisorárol írjak: Valamikor nagyon jómodu gazdája volt a helységnek Merkhoffer József. Egyik jó barátjáért nagy összegű kezességet vállalt. Amint hogy meglette, meg is bánta, mert előre látta hogy reá fog száradni a fizetés. Hogy ezt kikerülje, összes vagyonát átíratta feleségére. S ez volt az ő veszte. Felesége rövidesen rá meghalt. S a jó gyerekek követelték az anyai részt. Persze ment a dolog, s a gyerekek nyertek. E hó 12-én ment ki hozzá a végrehajtás és pedig mindjárt egy csendőr kíséretében. Az öreg Merkhoffer nagyon szívére vette gyermekei szivtelenségét, s el volt keseredve a miatt, hogy most már neki a birtokból ki kell menni. Elkeseredésében revolvert fogott a végrehajtó ellen, de ugyan e pillanatban eldördül a csendőr fegyvere, s Merkhoffer halva rogyott össze.

Alapszabály jóváhagyások. A bulkeszi mezőgazd. baladasi kör alapszabályai, valamint a hegyesi nemzeti olvasókör alapszabályai — azon módosítással, hogy a tagkizárást rendelő választmányi határozat a közgyűléshez felebbezhető — jóváhagyttak.

Eljegyzés. Reiner Lipót, szóntai csendőrsparancsnok, eljegyezte Bezdánban Flesch Jakab gazdatiszt leányát, Sarolta kisasszonyt.

Eljegyzés. Blau Vilmos szegedi kereskedő, eljegyezte Basch Aurora kisasszonyt, Basch Simon ur leányát Csantavérről.

Gajdobrán Berkes József és társai ottani lakosok artézi-kutat szándékoznak fúrni, erre kérnek engedélyt az alispántól.

Öngyilkosság. Thulner József, volt cs. és kir. hadseregbeli főhadnagy, az ujvidéki tüzoltók parancsnoka, hétfőn déltán 2 órakor öngyilkossá lett Ujvidéken. Az eset általános megdöbbenést keltett, mert egész Ujvidéken becsülték Thulnert. Ugy látszik már délelőtt akarta végrehajtani szándékát, legalább erre vall azon körülmény, hogy látták őt a temetőben s a kálvárián fel alá járni s aráról már ekkor le volt olvasható a nagy lelki küzdelem. Ebéd után kiment a kálváriára s fegyőpisztolylyal homlokán lötte magát. A halálnak nyomban be kellett állania, mert a golyó keresztül ment az agyvelőn s a koponyán kijött. 52 éves volt.

Arckép leleplezés. A következő meghívott kaptuk: „A szabadkai ügyvédi kamara 1889. évi közgyűlésében azon határozatot hozta, hogy elnökének dr. Guln György urnak arcképe a kamara ülésterme részére lefestessék. A kép elkészült s annak leleplezését a kiültött bizottság 1892. évi május hó 29-ik napjának délelőtti 11 órájára a kamarai ülésterem szük voltánál fogva a takarékpénztár és népbank által a kamarai közgyűlés részére ugysz átengedett takarékpénztári ülésterembe tűzte ki. A leleplezés után Palicson társasébed lesz.

A kötelező betegsegélyezésről. A folyó évi április hó 1-én életbe lépett „az ipari és gyári alkalmazottaknak betegség esetén való segélyezéséről“ szóló törvény oly széles köröket érdekel és egyes osztályokra nézve annyira fontos, hogy nem véltünk fölösleges dolgot művelni, ha a kérdéses törvény főbb rendelkezéseit az alábbiakban az érdekeltekkel megismertetni óhajtjuk. Ez a törvény azt rendeli, hogy minden kereskedelmi és ipari alkalmazott, kinek évi fizetése 1200 frtnál, vagy napi bére 4 frtnál kevesebb, köteles valamely kerületi, ipartestületi, gyári, vállalati, vagy elismert jellegű magánegyetemi betegsegélyezési pénztárba tagul belépni. Ezek a pénztárak a következő segélyeket tartoznak nyújtani: a) ingyenes orvosi segélyt, b) ingyenes gyógyszerket és a szükséges gyógyászati segédesszközöket, c) táppénzt azon esetre, ha a betegség keresetképtelenséggel jár (mindezeket legalább 20 héten át), d) temetkezési segélyt, e) esetleges szülészeti segélyt és táppénzt azon nők számára, kik mint pénztári tagok hitvesei, szintén beiratkoztak a pénztárba. Járulék, illetőleg tagsági díj fejében a bevallott tényleges, vagy alapul vehető átlagos fizetésnek körülbelül 2/3- a lesz fizetendő. A járulékok csak 1/3- ad részben terhelik az alkalmazottakat, 2/3- ad részét a munkaadó sajátjából tartozik fedezni. Tanoncok és gyakornokok után, kik szintén beiratandók, a járulékok a munkaadó teljesen a sajátjából fizeti. Egyéb részletek az illető pénztár alapszabályaiban állapítandók meg.

Idegének névsora a Vadászkiirt szálodában május 16—19 ig: Dr. Kemény Ödön ügyvéd, Bpest. Braun Károly utazó, Bécs. Kafka Ede kereskedő, Bpest. Drezdner Jakab utazó, Bécs. Perlstein Mór utazó, Bécs. Sollichhorn N. gyáros, Bpest. Kövér Zoltán kereskedő, Bpest. Mannheim Béla utazó, Bpest. Kövesi Béla kereskedő, Veszprém. Frank N. vállalkozó, Ujvidék. Devidé Márton utazó, Bécs. Deocker Emil utazó, Pozsony. Arenstein Benjamin utazó, Reichenberg. Congraer Ferenc főhadnagy, Bpest. Stöcker Adolf kereskedő, Temesvár. Adlberg Mór kereskedő, Temesvár. Schüidl Mária urnó, Bród. Polikov J. földbirtokos, Szarajevó. Blau N. vállalkozó, Mohács. Meitzner N. vállalkozó, Mohács. Cickelberg M. kereskedő, Apatin. Stern Fülöp utazó, Bpest. Schleginger Manó utazó, Bpest. Strasser Vendel utazó, Bécs.

Művészet és irodalom.

Megjelent a Bács Bodrogh vármegyei történelmi társulat Evkönyve VIII. évfolyamának II. füzete. Szerkeszti: Grosschmid Gábor társulati titkár. Tartalma: Bácsvármegye sérelmei 1741—1751. Irta dr. Dudás Gyula. — Futtak és a futtakai uradalom. Irta Iványi István. — Aranyád. Irta Iványi István. — Gyarakai idősb gróf Grassalkovics Antal. Irta Grosschmid Gábor. — Cimeres nemes levelek Bács-Bodrogh vármegye levéltárában. I. Eredeti cimer levelek. II. Hiteles másolatok. III. Nemesi bizonyítványok. Ismerteti dr. Dudás Gyula. — Bács Bodrogh vármegye történelmi társulatának közgyűlési jegyzőkönyve 1892. évi május hó 19-én. — Bács-Bodrogh vármegye történelmi társulatának titkár jelentése 1891. évről. Grosschmid Gábor titkártól. — Bács Bodrogh vármegye történelmi társulata tagjainak névjegyzéke 1892. évre. — Bács Bodrogh vármegye szerb történelmi irodalma. (Folyt.)

Baross Gábor dicső emlékéhez méltóan jelent meg a „Magyar Genuusz“ 20-ik száma, mely jobbadán az elhunyt nagy férfi emlékezetének van szentelve. Bemutatja Barossnak igen sikerült arcképét a kereskedelem-, ipar- és közlekedésügyi jelvényeivel, melyekhez Radó Antal irt hatulatos és megható költeményt. Igen érdekes azon két fényképfelvétel is, melyek egyike azon jelenetet ábrázolja, midőn Baross kíséretével megtekintti a Vaskapu munkálatait, a másik fényképfelvétel pedig a szobathelyi vasut megnyitását. A „Magyar Genuusz“ hozza továbbá Baross szüleinek arcképét, Baross családja körében, a mint kis gyermekeivel enyeleg. Bemutatja Baross szülőházát s egy részletet azon kis falucskából, mely a feledhetlen államférfiut adta a hazának. Sikerült képek továbbá: „Baross a miniszteri székben“, „Baross a temesvári kiállításán“, „Baross a kis Gabival“, „Baross a ravatalon“, „a gyászmenet esőben“, „részlet Baross temetéséből“, „a lánchídterén“, „gyászmenet a köruton“. A felsorolt remek illusztrációkon kívül közli Baross autogrammjait s egy emelkedett gondolkozásu, igazán szép nekrológot dr. Nagy Sándor országgyűlési képviselőtől. E számban ragyogtatja még remek tollát Dóczy Lajos is, a ki szellemes nyelvészeti csevegést irt a „Hát“ szócikaról. A „Magyar Genuusz“ előfizetési ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, kerepesi-ut 14.

irt a „Hát“ szócikaról. A „Magyar Genuusz“ előfizetési ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, kerepesi-ut 14.

Az „Élet“ szerényen kezdi és folytatja pályáját. Annak, aki irodalmi viszonyainkat ismeri, nem nehéz elképzelnie, hogy mily nagy áldozattal tarthatják fön a kiadók és szerkesztők ezen folyóiratot azon a színvonalon, melyet el kell ismerni minden elfogulatlanul ítélőnek, a mint különben azt már elismerte az e tekintetben itélni hivatott napi sajtó s az egész irodalmi közönség. Eddig minden száma egymásután gazdag, változatos és választékos tartalommal jelent meg, és nem csupán szórakoztató olvasmányokat ad, de komoly és tanulságos cikkeket és esszayket is, könnyed, világos és mindig a legjobb magyarsággal megírva. Kiváló ezenföül az „Élet“-nek: az irodalmi és kritikai rovata, nemkülönbben a szemle, melyben röviden jelezve érdekes tájékoztatást nyújt minden jelentősebb irodalmi, tudományos vagy társadalmi mozgalomról a művelt világ minden tájáról. Csak melleleg említjük, hogy pl. a jövő évi chicagói kiállításról, melyre vonatkozólag Baross Gábornak is voltak nagyobb tervei, s mely kiállítás az egész világot kezdi már is mozgalomba hozni, a jövő évben pedig mondhatni valóságos ujkori népvándorlást fog majd előidézni: tudunkkal az „Élet“ az első, mely egy hosszabb, önálló cikket közöl. S ez annyival inkább megérdemli a figyelmet, mert a m. keresk. miniszteriumhoz tartozó „Magyar Kereskedelmi Múzeum“ tudakozó irodájának titkára: Sasváry Armin irta, ki a chicagói világkiállítás-kérdését magyar nemzeti szempontból és vonatkozással tekinti, és az elhunyt keresk. miniszternek Baross Gábornak terveivel kapcsolatosan tárgyalja.

A betegsegélyző pénztárak most ország-szerte foyamatban levő szervezkedése alkalmából aktuálissal bir egy most megjelent kis füzet, mely a betegsegélyezési törvény végrehajtására és életbeültetésére vonatkozó legfontosabb miniszteri rendeleteket összegezi, a kevésbé fontosakat pedig tömören ismerteti; közli ezenkívül a segélypénztárak minta alapszabályait s a kezelési könyvek és legfontosabb nyomtatványok mintáit. Szóval e füzet nélkülözhetetlen. A füzetet Gelléri Mór, az orsz. iparegyesület titkára (Budapest, uj-utca 4. szám) állította össze; a kinél egyes példányok 40 krjával (a törvény magyarázatos kiadásával együtt 80 krjával) megrendelhetők akár magyar, akár német kiadásban. Nagyobb megrendeléseknél a testületek és gyárak jelentékeny kedvezményeket élveznek. A füzet Dobrowsky és Franke kiadásban jelent meg s minden könyvkereskedésben is kapható.

A szabadságharc zenéje. Az 1848.—49 iki emlékeknek a fővárosi vígadóban lévő gyűjteménye már fölkérte a közönséget mindama dalok beküldésére, melyek a szabadságharc idején a nép ajkán termettek és mint ilyenek többnyire csak az illető vidéken ismertek. A fölhívásra számos és becses küldemény érkezett, de a legtöbb dal szövegéhez nincsenek hangjegyek. Az 1848—49-iki emlékek gyűjteményének rendezői igen kéri a dalok beküldőit, hogy a versekhez a hangjegyeket is sziveskedjenek odairni. A legjobbnak ítélt küldeményért 100 frt értékű Kossuth olajfestményt ad a rendezőség, és Kossuthnak életnagy fényképutanzatu képét pedig megkapják mindazok, akik eddig vagy ezután bármily tárgyat küldtek a kiállításnak.

A zombori fogyasztási egyet.

A Zomborban lakó összes állami- és nem állami tisztviselők által folyó évi ápril 18-án a megyeház nagytermében öméltsósága a főispán ur elnökele alatt tartott értekezletből kikültött 9-es bizottság, a felállítandó fogyasztási egyet tervezetét a következő szövegében állapította meg:

1. §. Az egyesület cége.
„Zombori fogyasztási egyet, mint szövetezet.“
Pecsétje (bélyegzője) ugyanezen köriratot viseli.
2. §. Székhely.
Az egyesület székhelye: Zombor sz. kir. város.
3. §. Az egyesület megalakulása és fennállása.
Az egyesület megalakul, ha legalább 100 résztvevő jelentkezik s azok egyutt legalább 200 tagilletéket aláírnak.
Az egyesület bizonytalan időre alakul.
4. §. Az egyesület célja.
Az egyesület célja, tagjai anyagi érdekeinek előmozdítása, jó és olesó élelmi és ruházati cikkek beszerzése, illetve beszerzésének közvetítése, továbbá minden lehető kedvezmény szerzése, illetőleg közvetítése.
5. §. Az egyesület tagjai.
Az egyesület csak rendes tagokból áll.
Tagjai lehetnek:
1. az állami hatóságoknak, hivataloknak és intézeteknek alkalmazottai;
2. a törvényhatósági alkalmazottak;
3. az állami és törvényhatósági nyugdíjasok és nyugbérések;
4. a közös hadseregbeli, m. kir. honvéd- és csendőrtisztek;
5. a városi és felekezeti tanintézetek (iskolák) tanárai, tanítói és tanítónői;
6. a nyilvános számadásra kötelezett intézetek, vállalatok alkalmazottai;
7. a gyakorló ügyvédek és orvosok.
8. Az 1—7 alatt felsoroltak özvegyei és árvái.
6. §. Üzlettrészek.
Egy üzlettrész 25 (huszonöt) frt, mely összeg vagy egyszerre, vagy a belépéstől számítandó egy forintot egymás után következő havi részletekben fizetendő.
Egy tag több üzlettrésszel is birhat.
7. §. A tagok felvétele és a tagság kezdete.
A tagokat az igazgatóság veszi fel írásbeli „belépési nyilatkozat“ alapján.
Ezen nyilatkozatban a belépni szándékozó kötelezi

magát az alapszabályok elfogadására és betartására, megjelöli az üzletrészek mennyiségét és azt, hogy azokat mely részletekben fogja fizetni.

Továbbá kötelezi magát a beiratási és kezelési díjak azonnali lefizetésére.

A főlvetel tárgyában az egyesület igazgatósága határoz esetleg szótöbbséggel és határozatát indokolni nem köteles.

Az igazgatóság határozatáról a belépési nyilatkozatot tevő írásbeli értesítést nyer.

A tagság a felvétel napjával kezdődik

8. §. Beiratási és kezelési díj.

Az egyesület minden tagja fizet egyszer s mindenkorra beiratási díj címén 1 (egy) forintot, nyomtatványok beszerzése címén 20 krajcárt.

Ezért a főlvetel alkalmával a felvett tagnak egy névre szóló tagsági igazolvány, egy üzletrész betéti könyveske, egy bevásárlási könyv, egy üzletszabály, valamint az alapszabályok egy példánya ingyen kiszolgáltatandó.

9. §. A tagok felelőssége.

Az egyesület kötelezettségeiért minden tag csak akart üzletrésze (üzletrészei) erejéig felelős s e felelősség a tagok egyéb vagyonát semmi szín alatt sem érintheti.

A tagok eme korlátok közti felelőssége egyetemleges.

10. §. A tagság megszűnése.

A tagság megszűnik:

- a) a felvételhez megkívánt minőség elvesztése,
- b) Zomborból elköltözöködés,
- c) felmondás,
- d) kizárás,
- e) elhalálozás folytán és
- f) az üzletrészek szabályszerű átruházása esetén.

A tag azon a napon szűnik meg az egyesületnek tagja lenni, a mely napon az a) — f) alatti esetek valamelyike bekövetkezett.

A tagsági igazolvány és a bevásárlási könyv a tagság megszűnésének napján az üzlet igazgatójának visszaadandó. Ezen a napon túl az illető tag az egyesület semmi néven nevezendő előnyeiben nem részesülhet.

Az e) alatti esetben a tag özvegye, esetleg kiskorú örökösének képviseletében az elhalt jogaiba léphet, ha ez iránti szándékát — az egyesület igazgatójánál 30 nap alatt bejelenti.

A b), c), e) és f) alatti esetekben köteles az igazgatóság az eset bekövetkeztétől, illetve tudomására jutás napjától számított 30 napon belül a lezárolást megkezdni és annak eredményéhez képest a tagnak az egyesülettel szemben fenálló követelését kiegyenlíteni, az üzletrészbetét könyveskét bevonni és a kiegyenlítési tétel okmányolása céljából megőrizni.

A lezárolási idő, t. i. 30 nap, a felelősségi idő lejártától, illetve a közgyűlés határozatának kelte napjától számítandó.

Az a), b) és e) esetekben, ha az ott jelzett körülmények bekövetkeztétől számított 30 nap alatt az igazgatóságnál be nem jelentették, jogában áll az igazgatóságnak a tagság megszűnését hivatalból kimondani és a részbetétek fentebb jelzett módon való elszámolását, illetve visszautalványozását elrendelni.

Ha a visszajáró részbetétek az arra jogosult által a kiutalványozásról szóló jegyzőkönyvi kivonat kézhez vételétől számított 60 nap alatt fel nem vették, vagy ha a jogosult holléte egy év alatt kipuhatolható nem volna, végre, ha az egyesület tagja törvényes vagy végrendeleti örökösök hátrahagyása nélkül halna el, a részbetéteknek a lezárolás után mutatkozó fölöslege az egyesület javára esik és annak tulajdonává válik.

Az a) alatti esetben a tagság megszűnését az igazgatóság hivatalból mondja ki, határozatát indokolja, mely nem felelősségi. A d) alatti esetben a tagsági jog megszűnését, illetve elvesztését az egyesület igazgatósága és pedig titkos szótöbbséggel mondja ki és határozatát indokolni köteles. A kizárás esetében hozott határozat annak vételétől számított 15 nap alatt a közgyűléshez felelősségi. Ezen felelősségre halasztó hatálya nincs.

A kizárás esetei:

- a) ha az egyesület tagja jogerős határozattal hivatalát, illetve állását elvesztette;
- b) ha az egyesületet károsító cselekményt esetleg mulasztást rosszhiszeműleg követ el;
- c) ha az egyesülettel szemben az üzletrészek jegyzése folytán elvállalt fizetési kötelezettségeit egymást követő 2 hónapon keresztül az igazgatóságtól vett felhívás ellenére sem teljesíti. Indokolt kérelmére azonban az igazgatóság az illető tagnak még 4 havi halasztást engedélyezhet;
- d) ha közbotrányt okozó magaviseletet tanúsít;
- e) ha az egyesülettel nyert kedvezményeket, jogokat és előnyöket sem családijához, sem az egyesülethez nem tartozó tagoknak nyereszkesedési céllal, vagy bármily ellenérték elfogadása mellett átengedi.

Erdekes igazgatósági tag nem szavazhat, és ha annyi igazgatósági tag volna érdekelve, hogy az igazgatóság határozatképes számban össze nem ülhetne, ezen esetben a kizárás felett a közgyűlés határoz.

11. §. Az üzletrészek átruházása.

Az üzletrészek átruházása — legyenek azok teljesen, vagy csak részben befizetve, az egyesület tagjai között, az igazgatóságnak nyilvántartás céljából leendő bejelentés mellett bármikor megtörténhetik. Nem tagokra azonban az üzletrészek átruházása csak abban az esetben történhetik meg, ha az illető, kire az átruházás szándékolatik, előbb az igazgatóság által az egyesület tagjává felvétel.

12. §. A tagok jogai.

Az egyesület tagjait a következő jogok illetik meg: a) tagsági igazolványának előmutatása mellett követelheti az egyesülettel szerződési viszonyban álló illetve minden olyan cégtől, intézettől, vállalatától, iparostól stb-től, a mely illetve, a ki az egyesületnek tagjai részére valamely kedvezmény nyújtására magát kötelezte, hogy ezen kedvezmény részére megadassék;

b) választó és választható az egyesületi elnök, igazgatósági és felügyelő bizottsági állásokra;

c) az egyesületi tagság megszűnésének eseteiben (10. §.) követelheti a megállapított határidőn belül való lezárolást;

d) az egyesület közgyűlésein felszólalási, tanácskozási és szavazási jogot gyakorol;

e) tehet indítványt, a mely jog azonban csak abban

az esetben gyakorolható, ha az indítvány a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal az igazgatósághoz írásban beérkezett;

f) az egyesület vagyonát és ügykezelését, illetőleg a közgyűlésen felvilágosításokat kívánhat;

g) szavazatát a 19. §. szerint más egyesületi tagra ruházhatja;

h) panaszait és óhajait az egyesületi hivatalos helyiségben levő panaszkönyvbe bevezetheti.

13. §. A hitel megszabása.

Az egyesület tagjai befizetett üzletrészeik erejéig egy havi hitelt vehetnek igénybe.

14. §. Az üzletrészek, beiratási és kezelési díjak hováfordítása.

Az üzletrészekre, továbbá a beiratási és kezelési díjak címén az egyesület pénztárába történt befizetésekből előállított összeg az egyesület céljaira fordíthatik.

15. §. Tartalékalap és annak rendeltetése.

A tartalékalap kezdődik az évi tiszta jövedelemnek 5%-ából, a törvény és az alapszabályok értelmében viszsamaradt, illetőleg elévült tagilletékekből és egyéb jövedelmekből és végre az ezen alap javára tett netáni adományokból, a három éven belül fel nem vett osztalékból és az ezen alapon saját jövedelmeiből. A tartalékalap csak az esetleges veszteségek fedezésére fordítható.

16. §. Az évi zárszámadás.

Minden év végén zárszámadás és mérleg készítendő. A mérleg felállításánál a következő elvek irányadók:

a) az egyesület vagyona (felszerelés, árukészlet, stb.) abban az értékben veendő fel, mely a naptári évvel megegyező üzleti év utolsó napján az egyes tárgyak értékének megfelelő;

b) az üzletrészek és a tartalékalap a tartozások közé sorozandók;

c) a kétes követelések valószínű értékükben veendők be, a behajthatlanok pedig törlendők;

d) a cselekvő és szenvedő állapot közötti különbözet, mint nyereség vagy veszteség a mérleg végén különösen kitüntetendő;

e) a közgyűlés elé terjesztett mérleg helyességeért az igazgatóság és felügyelő bizottság tagjai egyetemleges felelősséggel tartoznak.

17. §. Az egyesület igazgatása.

Az egyesület ügyeit vezetik:

- a) a közgyűlés,
- b) az elnök,
- c) az igazgatóság és
- d) a felügyelő bizottság.

18. §. A közgyűlés.

A közgyűlés rendes vagy rendkívüli. Ugy a rendes, valamint a rendkívüli közgyűlést az elnök vagy helyettese hívja össze.

Rendes közgyűlés minden év február 15-ig tartandó. Rendkívüli közgyűlést köteles az elnök, vagy helyettese összehívni, valahányszor ezt az igazgatóság határozta, vagy husz tagnak írásban beadott és indokolt előterjesztése kívánja. A rendkívüli közgyűlés az említett határozatnak, illetve előterjesztésnek beérkezése után 15 nap alatt összehívandó.

A meghívás a közgyűlést legalább 15 nappal megelőzőleg s a tárgynak, az időnek és az összejövetel helyének pontos jelzésével történik.

Ha az elnök, illetve alelnök a közgyűlést vonakodnék összehívni, az összehívás szükséges volta felett a felügyelő bizottság szótöbbséggel érvényesen határoz és ehhez képest vagy elejti az ügyet, vagy összehívja a közgyűlést.

A közgyűlésen minden tag részlegyenként egy szavazattal bír, 10 szavazatnál többet azonban egy tag sem gyakorolhat.

A meg nem jelenő tag szavazatát két egyesületi tag, mint tanu által akart és üzletrészei számát igazoló meghatalmazással más egyesületi tagra is átruházhatja; a meghatalmazott azonban 10 szavazatnál többet a saját üzletrészei utáni szavazatával együtt sem gyakorolhat.

Minden a közgyűlést megelőző év végéig teljesen befizetett vagy jegyzett és tényleg fizetni kezdett üzletrész egy szavazatra jogosít.

A közgyűlésen az elnök, alelnök vagy az igazgató, ezeknek akadályoztatása esetében az igazgatóság kebeléből e célra kiküldött tag elnököl.

Indítványt rendszerint az igazgatóság terjeszt elő. Egyes tagoknak indítványát az igazgatóság csak az esetben köteles a közgyűlés elé terjeszteni, ha az a közgyűlést megelőzőleg legalább 8 nappal előbb adatott be az igazgatósághoz.

Az igazgatóság úgy a saját, valamint a tagok indítványait indokolt véleménye kíséretében terjeszti elő.

A közgyűlés határozati képességéhez legalább 50 szavazat gyakorlására jogosított 26 tag személyes jelenléte szükséges, ha ennyien meg nem jelennek, 14 napra új közgyűlés hívandó össze azzal a figyelmeztetéssel, hogy ez a megjelentek és a szavazati jogosultságuk számára való tekintet nélkül határozatképes leendő.

Érvényes határozat csak a meghívóban kitűzött tárgyak és a kello időben benyújtott indítványok felett hozható. Kivételt e részben csak a közgyűlésnek részvételére miatt újabb közgyűlés összehívása iránt tett indítvány képez.

A határozatok, ha 20 tag az elnökkel írásban titkos szavazást nem kíván és ha a kizárás esete fen nem forog, nyílt szavazással és szótöbbséggel hozhatók.

Az igazgatóság és felügyelő bizottság tagjai szavazólappal választatnak.

Szavazatok egyenlősége esetében, ha a szavazás nyílt volt, az elnök, titkos szavazás esetében a sors dönt.

A közgyűléstől jegyzőkönyv vezetetik, melyen a jelenlevő tagok nevei, az általuk képviselt szavazatok száma, a tett indítványok és hozott határozatok pontosan bejegyzendők.

A jegyzőkönyvet a közgyűlés elnöke, jegyzője (19. §.) és a közgyűlés által a jegyzőkönyv hitelesítésére kijelölt két tag írja alá.

A jegyzőkönyv eredetije, vagy hiteles másolata a törvényszéknek haladéktalanul bemutatandó.

19. §. A közgyűlés hatásköre.

A közgyűlés hatáskörébe a következő ügyek tartoznak:

a) megválasztja, elmozdítja és felmenti az elnököt, alelnököt, az igazgatóság és felügyelő bizottság tagjait és a tisztviselőket, — megválasztja a közgyűlési jegyzőt és két jegyzőkönyv-hitelesítőt és kijelöl az igazgató és aligazgató mellé a 34. §. szerint öt igazgatósági tagot cégjegyzésre.

b) megvizsgálja a számadásokat, megállapítja a mérleget, megadja az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvényt s az üzleti fölösleg hovaforrása és az üzleti veszteség mikénti fedezése felett határoz;

c) megállapítja az évi költségelőirányzatot;

d) a tagok indítványait tárgyalja és azok felett határozatot hoz;

e) módosítja az alapszabályokat;

f) elhatározza a más egyetellel való egyesülést, vagy az egyesület átalakulását;

g) határoz az alapszabályok szerint hozzá utasított felelősségek felett;

h) az igazgatóság, felügyelő bizottsági tagok, vagy a tisztviselők részére tiszteletdíjat engedélyez;

i) kimondja az egyesület feloszlását, elhatározza a felszámolást s kirendeli a felszámolókat.

20. §. Igazgatóság.

Az egyesület igazgatóságának tagjai: az igazgató, aligazgató, ügyész, titkár és 15 igazgatósági tag, kiket a közgyűlés a tagok sorából választ.

Az igazgatósági tagok közül minden naptári év végén 5 kilép és pedig az alakuló közgyűlésen választottak sorshuzás utján, a későbbiek pedig megválasztásuk sorrendjében.

A kiváltak újabb megválaszthatók.

Az igazgatóság 3 évre alakíttatik és a tisztviselők az egész időre állandók. Három évi működésének elteltével az igazgató, aligazgató, ügyész és titkár beadja lemondását és a közgyűlés ezeket újra megválaszthatja.

Az igazgatósági egyes tagok az igazgatósághoz intézett bejelentés utján bármikor kiléphetnek és a közgyűlés által bármikor elmozdíthatók.

Az igazgatóság havonként legalább egyszer, de a szükséghez és az igazgató belátásához képest többször is ülést tart, a melyekről rendszeres jegyzőkönyvek vésnek fel s ezek az elnök, igazgató és két jelen volt igazgatósági tag által hitelesíttetnek.

Az igazgatósági ülésre az igazgatóság tagjait az egyesület igazgatója hívja össze, az ülést megelőzőleg legalább 24 órával.

A számadások és a pénztár megvizsgálásáról legalább minden 3 hónapban gondoskodik.

Az igazgatóság határozatképességéhez az igazgatóon kívül még legalább 5 igazgatósági tag jelenléte szükséges; tagok kizárásánál legalább 10 igazgatósági tag jelenléte kívánatik.

Az igazgatóság nyílt szavazással határoz. Minden tag csak egy szavazattal bír.

Az igazgatóság határozatáért a hozzájáruló tagok egyetemlegesen felelősek.

Az igazgatósági tagok felelőssége csakis a közgyűlés által adott felmentés után szűnik meg.

Az igazgatóság tagjainak megbízatásukon túlterjeszkedni semmi szín alatt sem szabad, mert ez esetben az ebből származó minden kárt egyetemlegesen felelősek s azon felül a törvény és alapszabályok által előirt hatáskörök túllépése és kötelességük megszegése esetében még a kereskedelmi törvény 218—222. §§-aiban foglalt büntető határozatok alá is esnek.

21. §. Az igazgatóság hatásköre.

1. Az igazgatóság intézi mindazon ügyeket, melyek a közgyűlésnek fentartva nincsenek;

2. tagjai a cégjegyzésre jogosítvák a 34. §. értelmében;

3. saját felelősségére tisztviselőket és egyéb segédszemélyzetet alkalmaz és megállapítja azok illetményét és esetleges óvadékát;

4. továbbá, a mennyiben az igazgatóság a raktári kezelést alkalmazni;

a) jóváhagyja a szükséges áru- és raktári helyiségek kibérléséről az igazgató által megkötött bérleti szerződéseket;

b) gondoskodik a tagok háztartásához szükséges jó minőségű élelmi- és árucikkek legelőnyösebb beszerzéséről, raktározásáról és elárusításáról;

c) megállapítja az áruhelyiség (üzlet) és raktárkezelést, a könyvvitel és az ellenőrzés körül követendő szabályokat;

d) megállapítja, hogy az egyesület áruhelyiségében, mely árucikkek árusításának el;

e) meghatározza az eladásra boesajtott cikkek árát s az erről szóló árjegyzéket az áruhelyiségben hiteles alakban és szembeöltő helyen kifüggeszti, abból minden tagnak egy példányt díj nélkül kézbesít. Minden változást, mely abban történik, a tagoknak az üzletszabályokban megállapított módon tudomására hoz;

f) megállapítja azokat a napokat és órákat, melyeken az áruhelyiség nyitva tartandó;

g) tartozik gondoskodni és a kello ellenőrzést gyakorolni abban az irányban, hogy az üzletben visszaélések, rendtelenségek, részrehajlások, stb. elő ne forduljanak, valamint, hogy az egyesület tagjai irányában áruk szállítására kötelezett kereskedő, iparos, vagy termelő, az áruk minősége és ára tekintetében szerződésének eleget tegyen;

h) köteles az áruhelyiségben többször megfordulni, a panaszkönyvbe betekinteni, az abban foglalt vagy külön írásban benyújtott panaszokat késebelem nélkül tárgyalni, azok felett határozni, erről a panasztevő tagot értesíteni s a jogos sérelmeket haladéktalanul orvosolni;

5. köteles az egyesületi könyvnek rendes, tiszta és pontos vezetéséről gondoskodni;

6. köteles a felügyelő bizottság által megvizsgált mérleget a közgyűlést megelőzőleg legalább 14 nappal közzétenni s a közzététel alkalmával a zárszámadás idején létező, továbbá az illető üzleti év folyamán be- és kilépett tagok számát, valamint a betétt, felmondott és visszafizetett üzletrészek mennyiségét kitüntetni, továbbá a közgyűlés által jóváhagyott mérlegnek egy eredeti példányát a törvényszéknek haladéktalanul bemutatni;

7. köteles az igazgatóság minden évnegyed végével a be- és kilépett tagokat s a felmondott üzletrészek számát a törvényszéknek bejelenteni és minden év január havában a tagok betűsoros névjegyzékét, üzletrészeik kitüntetésével egyenlően bemutatni;

8. tárgyalja a tagok által a közgyűlés elé terjesztés

vehető hozzá beadott indítványokat s azokat véleményes javaslattal a közgyűlés elé terjeszti;
9. határoz a tagok felvétele, a felmondás és kizárás tárgyában; a kizáráshoz azonban szükséges, hogy az ülésben résztvevő igazgatótagjainak legalább kétharmad része a kizárás mellett szavazzon;
10. köteles a szükséghez képest, de legalább fél évenként egyszer áru és pénztár rovacsolást tartani;
11. örökös az alapszabályok megtartása felett s végrehajtja a közgyűlés határozatait;
12. saját felelősségére felveszi és elbocsátja az üzletvezetőt, raktárost, hazi szolgát, — megállapítja ezek díjazásait és folyósítja fizetésüket is az egyesület pénztárából.

22. §. Felügyelő bizottság.

A felügyelő bizottság áll 6 tagból.
E bizottságot az egyesület közgyűlése választja 1 évre.
A felügyelő bizottság tagjai csak a közgyűlés által meghatalmazottak lehetnek.
A felügyelő bizottság teendőit saját kezéből választott elnök vezetésével önmaga által megállapított ügyrend szerint végzi.

23. §. A felügyelő bizottság hatásköre.

A felügyelő bizottság ellenőri az egyesület mint szervezetet ügyvezetését minden ágában; e végből jogában áll az egyesületi ügyek menetéről tudomást szerezni, az egyesület mint szervezetet, könyveit, iratait és pénztárát bármikor megvizsgálni.
A felügyelő bizottság az évi számadásokat és mérleget, nemkülönben a nyereség felosztást tárgyazó indítványokat megvizsgálja és erről a közgyűlésnek évenként jelentést tenni tartozik. E jelentés nélkül a közgyűlés a nyereség felosztása iránt érvényesen nem határozhat.
Ha a felügyelő bizottság hivatalos működésében a törvénybe vagy alapszabályokba ütköző intézkedéseket, vagy az egyesület, mint szervezet érdekeit sértő mulasztásokat avagy visszaéléseket tapasztal, a közgyűlést azonnal összehívni tartozik.

A felügyelő bizottság a fentebbieken kívül más teendővel fel nem ruházható.
A felügyelő bizottság tagjai egyetemlegesen kártérítésre kötelezettek, ha a fennebb megállapított köteleseik teljesítését elmulasztják.

24. §. Elnök.

Az elnök az egyesület feje, ki az egyesületet minden irányban képviseli.

Ő hívja össze és vezeti a közgyűléseket, írja alá a jegyzőkönyvet a jegyzővel együtt s határozatainak végrehajtására, valamint a tisztviselők munkásságára felügyel.

25. §. Alelnök.

Az alelnök az elnököt jogaiban és köteleseiben helyettesíti.

26. §. Igazgató.

Az igazgató az egyesület összes ügyeinek tényleges vezetője és cégjegyzője és üzleti ügyekben az egyesület képviselője s így az egész kezelés közvetlen rendelkezése alatt van. Előadó a közgyűléseken, előkészíti azok tárgyát s határozataikat végrehajtja.

Az áruaktár és az áruüzlet helyiség (21. §.) közvetlen az ő felügyelete alatt áll, melyek egyik kulesát ő őrzi.

A kezelési költségek fedezéséről gondoskodik s e célból esetenként 30 frtig utalványozhat.

Az igazgató az igazgatóság két tagjának ellenjegyzése mellett utalványozza mindezen összegeket, melyek a megrendelt áruk fedezésére szükségesek, azonban ezen címen saját kezéhez mit sem utalványozhat, sem pénzt nem kezelhet. — (30. §.)

Ő köti meg a raktári és üzleti helyiségek kibérlésére vonatkozó szerződéseket, az igazgatóság jóváhagyásától feltételezve. (21. §.)

Kereskedőkkel, iparosokkal, orvosokkal, gyógyszerészekkel és minden mással az egyesület tagjainak nyújtandó engedmények iránt tárgyalásokat folytathat és szerződéseket köthet. (21. §.)

Minden, az egyesület tagjai részére szerzhető kedvezmények kieszközölése az ő hatáskörébe tartozik.

Minden általa tett utalványozásról a legközelebbi igazgatósági ülésen jelentést tenni tartozik.

Az évi számadás és mérleg közvetlen az ő felügyelete alatt készült, melyet az igazgatóságnak idejében bemutatni köteles.

Ő írja alá a titkárral együtt az ügymenet folyamán szükséges levelezéseket, árumegrendeléseket és irományokat s általában az alapszabályok, a köz- és igazgatósági ülések határozatainak keretén belül, lelkiismeretes gondnal és buzgalommal igyekszik az egyesület ügyeinek minél pontosabb ellátására.

27. §. Aligazgató.

Az igazgatót akadályoztatása esetében a közgyűlés által a tagok sorából három évre választandó aligazgató saját felelőssége mellett helyettesíti és cégjegyzésre jogosult.

28. §. Az ügyész.

Az ügyész az egyesület jogi tanácsadója s azt jogi ügyekben képviseli.

29. §. A titkár.

A titkár vezeti az igazgatósági ülések jegyzőkönyveit, készíti az egyesületnek az elnök vagy igazgató által fen nem tartott fogalmazványait, illetőleg kiadmányait, — viszi a levelezést, rendben tartja az irattárt s az elnöknek és igazgatónak minden tekintetben segédkezet nyújt.

30. §. A pénztárnok.

A pénztárnok beszédi a folyó pénzeket és kifizeti a 26. §. értelmében utalványozott összegeket az illető jogosultaknak, kezeli a pénztári naplót, beírja a tagsági és bevásárlási könyvek illető rovatában a beszédett, vagy kifizetett pénzekről szóló elismervényt és köteles a pénztár állapotáról minden hónapban az igazgatósági ülés előtt jelentést tenni. Orzi a pénztár egyik kulesát. A pénztárnok az általa bevett pénzekért összes vagyonával felelős.

31. §. Az ellenőr.

Az ellenőr vezeti az egyesület könyveit és a pénz-

tárnokkal együtt aláírja a tagsági és bevásárlási könyvek illető rovatában a beszédett vagy kiadott pénzekről szóló elismervényt. Az év végén lezárja, az évi részletes számadást összeállítja s az igazgatóval együtt aláírja a mérleget. Orzi a pénztár második kulesát.

A felelősséget a napi zárlat szerint a pénztárba már behelyezett pénzért a pénztárokkal megosztja.

32. §. Díjazás.

Az igazgatóságnak, a felügyelő bizottságnak és a tisztviselői karnak, minden tagja egyelőre díj nélkül működik, kedvező viszonyok mellett azonban, vagy, ha egyes szolgálati ág erősebb munkálkodást igényel, a közgyűlés az igazgatóság indokolt javaslata alapján az illetőket megjutalmazhatja, sőt számunkra napi vagy ülési díjakat is megállapíthat, de csak is abban az esetben, ha az egyesület a forgalmi tökélet (üzletrészek összege) meghaladó fölsőleggel rendelkezik.

Az egyesület érdekében teendő utazások költségeinek fedezésére, a kiküldött minden kiadást beleértve öt frt napidíjban részesül.

33. §. Hirdetések közzététele.

Az egyesület hirdetési a kívánalomnak leginkább megfelelő s az igazgató által esetenként megjelölendő napilapokban tételnek közzé.

34. §. Cégjegyzés.

Az egyesület cégét a törvényszéknél bejegyzendő igazgató, aligazgató és 5 igazgatósági tag közül kettő együttesen jegyzi oly formán, hogy az egyesület bélyeglenyomata alá nevüket sajátkezűleg aláírják.

35. §. Feloszlás.

Az egyesület feloszlik:

- a) egyesülés által,
 - b) a közgyűlés határozatával,
 - c) csődnitást következtében,
 - d) törvényszéki határozat folytán.
- A feloszlás elhatározásához az a) és b) eseteiben az összes szavazatok $\frac{2}{3}$ része szükséges.

36. §. Felszámolás.

A feloszlás esetében az egyesülés kivételével a közgyűlés a szükséghez képest általa meghatározandó számú tagból álló felszámoló bizottságot választ, mely az egyesület összes ügyeit, a közgyűléstől nyert utasítás és az 1875. XXXVII. t. c. 203—206. §§-aiban foglalt szabályok szerint törvényes felelősség mellett lebonyolítja. E tisztre az egyesület bármely tagja megválasztható.

Az egyesület feloszlásakor kimutatott tehermentes tartalékalap a tagok között üzletrészeknek és ezek birtoклási idejének arányában osztandó fel.

37. §. Birói illetőség.

Az egyesület ügyeiben felmerülő peres kérdésekben az 1881. évi 3269/I. M. E. számú igazságügy-miniszter rendelet korlátai között a zombori kir. járásbíróóság illetékes.

Zombor, 1892. évi május hó 15. napján.

A kilences bizottság nevében:

Ribiczey Ádám s. k., bizottsági elnök. Dámötör Pál s. k., bizottsági tag. Janovich Gyula s. k., bizottsági tag.

Az igazgató az egyesület összes ügyeinek tényleges vezetője és cégjegyzője és üzleti ügyekben az egyesület képviselője s így az egész kezelés közvetlen rendelkezése alatt van. Előadó a közgyűléseken, előkészíti azok tárgyát s határozataikat végrehajtja.

Az évi számadás és mérleg közvetlen az ő felügyelete alatt készült, melyet az igazgatóságnak idejében bemutatni köteles.

Ő írja alá a titkárral együtt az ügymenet folyamán szükséges levelezéseket, árumegrendeléseket és irományokat s általában az alapszabályok, a köz- és igazgatósági ülések határozatainak keretén belül, lelkiismeretes gondnal és buzgalommal igyekszik az egyesület ügyeinek minél pontosabb ellátására.

Az igazgatót akadályoztatása esetében a közgyűlés által a tagok sorából három évre választandó aligazgató saját felelőssége mellett helyettesíti és cégjegyzésre jogosult.

Az ügyész az egyesület jogi tanácsadója s azt jogi ügyekben képviseli.

Az évi számadás és mérleg közvetlen az ő felügyelete alatt készült, melyet az igazgatóságnak idejében bemutatni köteles.

Ő írja alá a titkárral együtt az ügymenet folyamán szükséges levelezéseket, árumegrendeléseket és irományokat s általában az alapszabályok, a köz- és igazgatósági ülések határozatainak keretén belül, lelkiismeretes gondnal és buzgalommal igyekszik az egyesület ügyeinek minél pontosabb ellátására.

Az igazgatót akadályoztatása esetében a közgyűlés által a tagok sorából három évre választandó aligazgató saját felelőssége mellett helyettesíti és cégjegyzésre jogosult.

Az ügyész az egyesület jogi tanácsadója s azt jogi ügyekben képviseli.

Az évi számadás és mérleg közvetlen az ő felügyelete alatt készült, melyet az igazgatóságnak idejében bemutatni köteles.

elfogadható indok arra nézve, hogy egy olyan egyesület mielőbbi létesülése gátolnassék, a melyről az ápril 18-án tartott népes értekezlet határozatilag kimondotta, miszerint azt időszerűnek, célszerűnek és szükségesnek tartja.

Hogy a veszteségtől félelem szülte aggodalmat eloszlassam, ide iktatom a temesvári fogyasztási egyesület legújabb árjegyzékének egy pár tételét. Ménesi vörösbőr 1 liter 60 kr, gyoroki fehér peceenyebor 1885. 1 liter 40 kr, magyaradi 1 liter 32 kr, fehérbor gyarmatai 1 liter 28 kr. Coenag gróf Keglevich István-féle gyárból 1 liter 1 frt 66 kr. Szilviorium szirmiai 1 liter 76 kr. Pecco virág igen finom thea 1 dekagr. 14 kr, Souchong középfinom 1 dekagr. 4 kr. Rum legfinomabb jamaikai 1 liter 3 frt 6 kr, legfinomabb Cuba 1 liter 1 frt 86 kr, legfinomabb brazíliai 1 liter 1 frt 26 kr. Cukor surányi legfinomabb 1 kgr. 40 kr, kockacukor legfinomabb 1 kgr. 42 kr. Cuba-kávé legkiválóbb minőség 1 kgr. 2 frt 8 kr, ugyanez finom 2 frt, Jamaika kávé jó minőségű 1 kgr. 1 frt 80 kr.

Franek pótkávé nagy doboz 0.5 kilog. 23 kr. Bab 1 kgr. 8 kr. Borsó magyar zöld 1 kgr. 20 kr. Lencse magyar 1 kgr. 20 kr. Buza liszt gőzmalmi 0 számú 1 kgr. 17 kr, ugyanez 8 $\frac{3}{4}$, számú 1 kgr. 11 kr, tarhanya szegedi 36 kr. Flora asztali gyertya 6-os és 8-as 560 gr. 1 csomag 43 kr. Szegedi szappan kitünő minőség darabokban 14 krtól 50 krig. Borszéki borviz 2 literes üveg 32 kr, mohai Ágnes 1 literes üveg 20 kr, Gieshübl 1 literes üveg 26 kr, (üvegek 6 drba visszavételnek). Tuzifa. Cserfa hasáb 1 köbm. 2 frt 75 kr. Tölgyfa hasáb 1 köbm. 2 frt 25 kr, dorong 2 frt, stb. stb.

Tisztelt kartársak, a temesvári fogyasztási egyesület 10,000 frtot maghaladó anyagértéket tart raktáron, kezelési költségei szép összeget tesznek ki, és mégis jutányosan juttatja a fogyasztási cikkeket tagjainak. Az általunk létesíteni szándékolt fogyasztási egyesület, minden tekintetben oly szerény keretben fogna mozogni a mi t. i. a kezelési költségeket illeti, hogy a fent részletezett áraknál a mi egyesületünk árjegyzéke kedvezőbb árakat fog megszabni.

Ne tanakodjunk, indokolatlanul ne aggályoskodjunk, hanem tegyünk.

En a közlött alapszabálytervezetet egész terjedelmében magamévá teszem azon hozzáadással, hogy határozottan a házikézelést kívánom életbe léptetni.

Ezen alapon állva, hogy a cél mielőbb megvalósítható legyen, hogy a még szükséges sok és fontos intézkedés megtételéhez, s végre, hogy a legközelebb egybehangzó értekezlet esetleg alakuló gyűlés teendői formulázhatók legyenek, tisztelettel felszólítok mindenkit a kit az alapszabálytervezet az egyesületbe lépésre feljogosít, hogy a mennyiben ezen tervezettel úgy az én kijelentéssel — hogy t. i. raktári — házikézelés alkalmaztassék — egyetért, és az egyesület tagja óhajt lenni, ezen egyetértésének és óhajának május hó 21—26-ig az által kifejezést adni sziveskedjék, hogy az e célra szerkesztett és jelzett napokon (még azon esetben is, ha bár mely okból Zomborból távol volnék) d. e. 8—12-ig, d. u. 3—6 óráig hivatalos helyiségemben (pénzügyhatósági épület) betekinthető „Nyilatkozat“ rovatát aláírja.

Ezen nyilatkozat aláírása előzetesen semmiféle kötelezettséget nem hárít, — az aláírással vállalt kötelezettség csak akkor lép érvénybe, ha az egyesület megalakult, aláíró a tagok sorába felvételre és arról értesítést nyert.

Tisztelt kartársak, a midőn ezen ügyben első közleményemet nyilvánosságra hoztam, mottóm az volt: „Segíts magadon, Isten is megsegít“, azok a körülmények a melyek akkor fennforogtak, ma is fennállanak, nem csak, de ha a jelek nem csalnak, (bár a legnagyobb csalóknak bizonyulnának) úgy ma inkább, mint akkor kell használnom a fenti jelszót.

Anyagi helyzetünk jobbra nem fordult és a kilátás sem biztató. Szeged szab. kir. város I-ső kerületének országos képviselője által a napokban tartott beszámoló beszédéről szóló hírlapi tudósítás szerint, a tisztviselői fizetések rendezését illetőleg ezeket mondotta volna: „Ne csináljunk illúziót. Egész osztályok az állami tisztviselők közül, kimaradtak a keretből. Az új teher úgy is három millió. Hamar se lesz meg, mert 18 ágazatból a törvényjavaslatban érintett tisztviselők részéről 121 kérvény érkezett a házhoz. Soká kell azt tárgyalni.“

Tisztelt kartársak, kisebb javadalmazásu tisztviselők, úgy tanultam és úgy tartom, hogy a szegényeség nem szégyen, de a szegénységen tisztességes eszközökkel lendíteni, úgy magunk, valamint családunk iránti erkölcsi kötelesség.

A felállítani szándékolt fogyasztási egyesület az a tisztességes eszköz, a mely a jelzett kötelesség teljesítését lehetővé teszi. — Használják fel tehát ezt az eszközt még akkor is, ha attól nem várnának valami nagy eredményt. Nem várt meggyőződés szerint semmi körülmények között be nem következhető balsiker esetében is, az az erkölcsi elégtétel és megnyugvás, melyet az a tudat nyújt, hogy megpróbáltuk azon uton segíteni magunkon a mely utat, a helyzetünk javítása felett a pénzügyi bizottságban folyt tanácskozás alkalmával tartott beszédében öxellentíja a pénzügyminiszter ur, hazánk zilált finánciális helyzetének — minden hazafit hálára kötelező regenerátora, — jelölt meg, többszörös kárpótlás.

Senki jogosan nem illethet azon váddal, hogy öszszetett kezekkel tétlenül várjuk, hogy a nyomorúság erőt vegyen rajtunk.

Hogy a tisztelt kartársak kívánják-e ez ügyben továbbra is szolgáltatást igénybe venni, azt a fent említett „Nyilatkozat“ -ot aláírók száma fogja velem tudatni, a melytől függővé teszem további eljárásomat.

Zombor, 1892. év május 17-én.

Ribiczey Ádám s. k.,

m. kir. pénzügyigazgatói helyettes.

Pár szó a béke mellett. *)

Most, hogy egész Európa fegyverben áll, s oly háboru készül, melyhez fogható még nem látott a világ, figyelmet érdemel minden hivatott hang, mely a béke javára felszólal.

*) Az alanti sorok — írja a cikk beküldője — arra voltak szánva, hogy egy igen elterjedt fővárosi lapban megjelenjenek. Politikai okokból — melyeket nem értünk — közlésük elmaradt. Megkísérjük egyenesen a közönséghez fordulni, azon hiszében, hogy átvészeszünk: ezen eszmét külföldön — Angliában, Olasz-, Spanyol-, sőt Németországban is — már többen vallják. — Reprodukáljuk mi is a nagy politikához tartozó eme sorokat, anélkül, hogy a bennük jelzett eszméknek mi is harcosaiul szegődnénk.

Ily hang csendült meg közelebről egy írott beszédben, melynek szerzője Lavisse Ernő, a fiatal, s már is nagy hírű francia történész. Beszédét a genti tanulók kérelmére írta, s hozzájuk intézi. Dicsőíti nemzetek multját, rántal kötelességeikre, eszményekre buzdítja; akarjanak két dolgot, úgy mond, mindenekelőtt: igazságot a társadalomban, igazságot a nemzetek közt.

Ennek révén felelősi, mennyire viszás jelenleg Európa helyzete. Okoskodása lényegben a következő. I. Bármint tagadják is a hivatalos körök, vannak okok háborura, kivált egy fő ok, mely szemet szúr — érti a német-francia viszályt Elzász-Lotaringia miatt.

II. A háboru ki fog törni mulhatatlanul, ha az ok fenmarad, mely előidézi.

III. Viszont a háboru kikerülhető, ha az ok, mely előidézi, elenyészik. Más szóval, ha Elzász-Lotaringia kérdése békés, igazságos megoldást nyer.

Mert nem igazság, hogy Németország Elzász-Lotaringiát lenyűgözve tartsa.

Németország joga Elzász-Lotaringiához régi, elavult. Az ujkori jog fogalmai szerint, Németország csak bitorolja Elzász-Lotaringiát.

Lavisse nem fűzi tovább ezen eszmét; de mi, fejtjük ki jobban.

Mire hivatkozik Németország, hogy tett bódításait igazolja? Arra, hogy győzött 1871-ben? De az ököljog megszűnt jog lenni. Arra, hogy Elzász és Lotaringia valamikor német tartományok voltak, hogy földrajzilag Németországhoz tartoznak, hogy lakóik egy része németül beszél? A történelmi jog, földrajzi, ethnographiai tekintetek birhatnak értékkel; de van egy elv, melynek ellenében értékük semmivé lesz. Ezen elv, korunk dicső vívmánya, az emberi lény szabad voltán alapszik, és tiltja hogy bármi nemzet más népséget igája alá hajtson.

Németország, bódításaival, megszegte ezen elvet, s a közte és Franciaország közt fölmertült viszály igazságos megoldásban csakis úgy részesülhet, ha Elzász-Lotaringia visszanyeri szabadságát — méltányos feltételek mellett, ez magától értetődik. Egy ily értelmű kiegyezés megóvatja még Európát a háborutól, de csakis ez.

A dolog így állván, azt kell óhajtánunk, nekünk mindnyájunknak, kik a békét akarjuk, hogy Németország és Franciaország az említett módon kiegyezzenek; azt kell óhajtánunk, sőt elő kell azt mozdítanunk, a mennyiben tőlünk függ. De mit tehetünk erre nézve, mi, a közönség, mi, a nagy tömeg? Szolgáljon feleletül e kérdésre Lavisse szövegének megint egy másik passzusa, mely lényegben így szól.

Nagy sulya van, mai napság, a közvéleménynek. A nemzetek haderejét nem hiába képezik a nemzetek maguk, összes fiaikkal: most milliók ösztöne, akarata dönt, s a kormányok minden működése hasztalan, mi-helyt nincsenek alólról erkölcsileg támogatva.

Lavisse nem vonja le a következtetést: vonjuk le mi. Tekintve a közvélemény egyre növekedő hatalmát, ki állíthatja teljes biztossággal hogy Európa közvéleménye hiába lépne fel, ha így szólna, egyhangulag, a porosz-kormányhoz: „oszlasd már egyszer el a háboru rémképét; egyezz ki Franciaországgal úgy, a mint az igazság kívánja...? Már pedig, ha van arra bármily csekély kilátás, hogy célt érjen egy ily presszió az európai közvélemény részéről, nem vagyunk-e kötelessék mindnyáján felszólalni, mindnyáján itt Európában, kik nem akarunk háborut? Mert miből áll Európa közvéleménye? Európa minden lakójának nyíltan kimondott véleményéből. Tegyük meg tehát mindnyáján, mire Lavisse felhívja leveleiben a genti fiatalokat: legyen mindnyájunknak határozott véleménye az elzász lotaringiai kérdésben; itéljünk mindnyáján ezen kérdés felett, az igazság szerint; s a mit lelkiismeretünk itélt, követejük, hogy tényné váljék.

Nem Franciaország, nem Elzász-Lotaringia — csupán önmagunk érdekében. Mert képzelhető-e, Magyarországra nézve például, nagyobb veszély, mint egy európai háboru, mely halomra döntheti az elmúlt huszonöt év összes alkotásait, s gátat vethet talán örökre minden további fejlődésnek?

G. A.

A szabadkai ügyvédi kamara.

A szabadkai ügyvédi kamarának ez időszertint összesen 221 tagja van. A működő ügyvédek neveit a székhely megjelölése mellett itt bemutatjuk.

Adán: Balogh Pál, Dudvarszky Gábor, Engelmann Zsigmond dr., Hodik János dr., Pavlovics Momir dr., Stein Adolf dr., Szarvasy József dr.

Apatinban: Gréber Lajos dr., Kék Lajos dr., Schmausz Antal dr., Tessényi Albert.

Baján: Allaga Ottó, Barasics József, Bérczi Albert dr., Bodroghi Gyula dr., Bruck Samu dr., Drescher Rezső, Fehér János dr., Gyurinovich Kálmán, Hegyessi Kálmán, Hermann Adolf dr., Hesser Gyula, Ivánovich Iván dr., Jurai Antal, Kemény Zsigmond dr., Klenácz György, Kolbenrausch József dr., Latinovits János, Lemberger Armin dr., Loász Zsigmond, Nemes Károly, Neu József dr., Nikolausz Béla dr., Rádi Mihály, Reiser Antal, Szabó Alajos, Szutrély Lipót, Szücs József, Tomcsányi Sándor, Turay Mátyas.

Bács-Almásán: Kovács Károly, Noll János, Oltványi Lajos, Wiener Samu.

Bezánban: Fleckenstein Ferenc dr.

Csantavéren: Békeffy Károly dr.

Hódsághon: Kármán Sándor, Szabó József dr., Skultéty Ede.

Jankovácson: Erdélyi Döme, Szakáll Viktor.

Józseftelepen: Boldizsár Pál.

Kulán: Diener János, Kern Lajos dr., Kovácsfy Ágoston, Korbai Károly, Maximovits Milán dr., Récei Ede dr., Sehic Mátyas, Schneider Károly dr., Strasser Lajos dr., Vaaly Emil dr.

Moholyon: Hubert Dávid dr.

Német-Palánkán: Hipp Miklós.

Ó-Becsein: Boromisza Tivadar, Freund Illés dr., Grünbaum Pál dr., Jozics Mladen, Jovanovics György, Milassin József, Radánovics Döme, Szilágyi Ferenc dr., Vlahovics István dr., Vojnovics Áron.

Ó-Kanisán: Deutsch Zsigmond, Károly Sándor dr., Torday Kálmán, Tukaes Ádám dr.

Palánkán: Eimann László, Mezey Károly, Nagy Géza dr., Nagy István, Potnsek János dr.

Rigycán: Kovács József.

Szabadkán: Baky Gedeon, Balogh Lajos dr., Balogh Sámuel, Békeffy Gyula dr., Birkás Gyula, Biró Károly dr., Blau Géza dr., Blau Lajos dr., Brenner József dr., Buchwald László, Czeisz Máté, Dembitz Lajos dr., Dominusz Simon dr., Farkas Zsigmond, Geréb Mihály dr., Gyelmis Gerő, Guln György dr., Haverda Boldizsár, Herzegh Lajos dr., Hirschberger József, Hoffmann József, Horváth Mór dr., Janiga János dr., Körtvélyessy Mór dr., Kráhl Lipót dr., Landauer Adolf dr., Manojlovics György, Mamusich Agoston, Mamusich Bódog dr., Mánich Péter, Mihálovics István dr., Milassin Miklós dr., Miloszlavjevits Milán, Német Mátyas, Orsay Vilmos, Paukovics Andor, Petrovics Dusan dr., Rebák Mátyas, Reinitz Márk, Reiser Lajos dr., Schiffer Mór dr., Schossberger József, Szabados János, Szalay László Antal, Szarvasy Ede, Szilasy Fülöp dr., Török Zsigmond, Varga Károly, Vécei Emil dr., Vécei Samu dr., ifj. Vojnits Máté, Zomborcvics Ferenc.

Szántován: Dömötör Pál.

Titelen: Vuchetich Zsarkó.

Topolyán: Cziráky Gábor dr., Kalmár Antal dr., Mannheim Armin dr., Somogyi János, Vince Lambert.

Ujvidéken: Balla Emil dr., Csirics Milán dr., Davidovác Milán dr., Gosztovics Pál, Jankovics Pál dr., Jovánovits M. Dusan, Jovánovics Sándor, Kellér István, Kohn Károly dr., Kondorosy Demeter dr., Krishaber Mór, Nemes Sándor dr., Nikolics Vazul, Pavlovics István, Petrovics András, Polít Mihály dr., Popovits Dömötör, Preszburger Gábor, Radovánovics György, Rohonyi Gyula, Springer Lajos, Szalay Lajos, Vuetsics Illés, Vukicsevits György, Zombory László.

Zentán: Balogh Károly, Brestyánsky Kálmán, Flesch Miksa dr., Freund Sándor dr., Huszágh Nándor dr., Klein Sándor, Kozics István, Lichtenstein Ferenc, Malosevics István, Matkovics József, Nékám Gyula, Spitzer Mór dr., Szabó László, Szárics Bertalan.

Zomborban: Alföldi Árpád dr., Baloghi Ernő dr., Barthal József, Bruck Armin dr., Czeder János, Csordár György, Czetkovics Péter dr., Dekker Péter, Drakulits Pál dr., Eremin György dr., Fratrisevits Ast Vince dr., Goldstein Ignác dr., Grosschmied Ferenc, Grüner Samu dr., Henneberg Sándor, Kollár Győző dr., Kozma László, Kronits István dr., Lippert Ferenc, Molnár Gyula dr., Pataj Sándor dr., Paul Kálmán, Pavlovics Jenő dr., Perviz Sándor, Popovits Döme (elmebeteg.), Reiter Nándor, Rezsny János, Szakáll Adorján, Szilágyi Mór, Sztrilics Mihály, Teofanovics Márk, Thurszky Zsigmond dr., Vicssek András dr., Vuits János, Vujevics Zoltán dr., Veindl József. Összesen 221.

A kamara választmányja: Elnök: Guln György dr. Alelnök: Szutrély Lipót. Titkár: Paukovics Andor. Ügyész: Szabados János. Pénztárnok: Buchwald László.

Választmányi tagok: Békeffy Gyula dr., Brenner József dr., Kozma László, Manich Péter, Raics Szilárd, Schiffer Mór dr., Varga Károly, Zomborcvics Ferenc.

Póttagok: Dembitz Lajos dr., Latinovits János, Reinitz Márk, Szárics Bertalan.

A közönség köréből.

Titel történetéhez.

(Válasz dr. Th. J. urnak.)

Mivel a nagyközönség nincs abban a helyzetben, hogy tudományos kérdéseknél magának döntő véleményét alkothasson, teljesen fölösleges lenne itt dr. Th. J. urnak a „Bácska“ legutóbbi számában foglalt állításait bővebben cáfolgatnom s azért e b. lapnak csakugyan kis terét kívánom itt igénybe venni.

Thim ur a „Bácska“ husvétii számában azt az állítást kockáztatta, hogy az „Adatok Titel történetéhez“ című dolgozat (D. Ö-től) plágiuma a „Titel mint prépostság“ című (I. E-től eredő) dolgozatnak. Erre én kijentem, hogy ez az állítás egyáltalában nem való s jellemet hajlandóságomat egy esetleges irodalmi bíróság véleményének meghallgatása iránt. Ha Thim ur véleményéhez ragaszkodik, lovagias és illendő dolog lett volna az általam felajánlott irodalmi bíróságra appellálni, ő azonban e helyett, a „Bácska“ legutóbbi számában egészen más dolgokról beszél.

Beszél arról, hogy I. dolgozata milyen hiányos; hogy azt ő majd ki fogja mutogatni. Beszél arról, hogy e hiányos adatokat D. Ö. a maga dolgozatába átvette s végül beszél arról is, hogy Muhoray Alfonznak (mert ő volt aláírva) a „Bácska“ 25. számában megjelent kritikája minden alapot nélkülöz.

Hát ezekre nézve legyen szabad általánosságban megjegyeznünk, hogy először is mivel Thim ur a maga német irodalmi bíróságnak nem meri alávetni, fentebb említett plágium vádját megdöntőlagból eredő fecsegésnek tartom s a kérdés ezen részét a magam részéről befejezteknek tekintem. Ami pedig Ivánfi „Titel mint prépostság“ c. dolgozatát illeti, bármily hiányos legyen is az, mégis nagyon hézagpótlónak kellett eddig tartanunk, mert eddig jobbat annál senki nem irt, s mint az előlekelekből látjuk, a Thim József urak annál jobbat ezentel sem fognak egybamar írni.

Végül a Muhoray Alfonz aláírásával megjelent s Thim ur szerint „minden alapot nélkülöző“ kritika ügyében ez alkalommal nevezett Muhoray Alfonz ur helyett legyen szabad kijelentünk, hogy Thim ur nagy tévedésben leledzik, ha azt hiszi, hogy Muhoray Alfonz a Thim ur által Halavács Gyula urnak bemutatott „Titel mint prépostság“ című dolgozatot véleményezte olyannak, mint amely Titel nagyközönség praehistoriai multjával foglalkozik. A világról sem Muhoray nem nevezte meg ezt a dolgozatot, csak azt mondta, hogy Ivánfi is irt e tárgyról; de a „Titel mint prépostság“ már a címe után sem tartható olyan dolgozatnak, melyben praehistoriáról van szó, ezt tehát Thim ur ugyancsak hiába küldte fel véleményezés végett Halavácsnak.

A tanulság tehát ezekből az, hogy Thim ur meglehetősen tájékozatlan a Bácskaság egy részére vonatkozó történelmi és régészeti irodalomban, gondolom, Ivánfi Ede nevét is tölem hallotta először, dolgozatát pedig bábátym, néhai Dudás Ödön folyóiratából olvasta. Legáltalában is furcsa emélfogva azon állítása is, hogy én Ivánfi „Titel mint prépostság“ című dolgozatát nem ismerem, holott tudvalevő, hogy e dolgozat a tulajdon bábátym folyóiratában jelent meg, melynek én is munkatársa voltam.

Dr. D. Gy.

Törvénykezés.

Ártatlanul elítélve.

Még 1886. évben történt. Február 18-án Goszpodince község határában elterülő Barából (talajvíziből eredő mocsár) a kutyák egy már feloszlásnak induló, fej s végtagoktól megcsontított emberi hulla véres törzsét vonszolták ki, s marcangolták. Néhány arra járó ember rémulve vette ezt észre s nyomban siettek az esetet a községbizottságnál feljelenteni. Nyilvánvaló volt, hogy valamely bűntény nyomára akadtak. A gyanu azonnal Samsal Katica kocsmárosné ellen irányult, annyival inkább, mert férjét a kocsmáros vendégei már február 4-étől kezdve nem látták, bár kérdésre Samsal Katica azt felelte, hogy férje átment a Szerémségbe. A csendőrség házkutatást tartott s az eredmény meglepő de megdöbbentő is volt. A koponyát s a végtagok csontjait megtalálták a szemétdombon, de hus s izom nélkül, mert azt a tettes lesütötte s porkölte róluk. Persze azonnal letartóztatták Samsal Katicát s beismerő vallomása alapján Drakulits Sándor községi rendőrt is. Samsal Katica vallomása ugyanis akként szólt, hogy ő azon célból, miszerint nálánál öregebb s előtte szenvedhetlen férjétől szabaduljon, felbérlette Drakulitsot a gyilkosságra. Február 4-én esteli órákban Samsal kocsmájába jött Drakulits Sándor, s mint a rendnek község-beli őre felhívta a borozókat, hogy beálván a záróra, eltávozzanak. A mulatózók szó nélkül eltávoztak s velük együtt Drakulits. De ő nemsokára visszatért. Fejszét ragadott, s Samsal Katica férjét ágyában agyonütötte. A hullát a házban elrejtették; s másnap éjjel vitték rajta véghez a rémséges csonkítást; a csonka fejnélküli törzset a Barába hureolták, a végtagokor pedig a hus s izmokat lepörköltek. A vizsgálat során Samsal Katica 12 éves fia, Száva is le lett tar óztatva s bár a vizsgáló bíró előtt még Drakulits ellenében terhelő nem vallott, az ujvidéki kir. törvényszék előtt nem sokára megtartott végtárgyaláson mindenben megerősítette anyjának most közölt vallomását. Vallomása szerint ő a szomszéd szobában aludt, s látta midőn Drakulits a balalós csapatát mérte atyjára. Az ujvidéki kir. törvényszék aggályosnak tekintette Samsal Katicának Drakulitsra vonatkozó terhelő vallomását, fiának Szávanak terhelő kimondását sem fogadta el, s mert Drakulits határozottan tagadásban maradt, fel is mentette Drakulitsot s mindjárt szabadlábra is helyezte, ellenben Samsal Katicát saját vallomása s egyéb evidens bizonyítékok alapján bűnösnek találta s a közlő általi balára ítélte. A budapesti kir. ítélőtábla az első bíróság ítéletét indokainál fogva hagyta helyben. De nem így a kir. curia. Mert ez Samsal Katica s a 12 éves Száva vallomását mindenben elfogadta, s ezt, valamint Drakulitsnak a bíróság előtt tanusított csüggedt magatartását s levert komor kedélyhangulatát teljes bizonyítéknak vélte felismerhetni arra nézve, hogy a gyilkosság tettese Drakulits s azért ez en összetett bizonyítékok alapján 15 évi fegyházra ítélte. Samsal Katicának halálbüntetését pedig helyben hagyta, s csak királyi kegyelem változtatta át életfogytiglani fegyházra. Így került Drakulits Sándor 1887. évi március 4-én Illavára. Persze Drakulits nem tudott meggyűvást találni a fegyházban. Annyiszor és annyiszor, oly szívhez szólóan, oly meggyőződéssel keltően beszélt ártatlanságáról a fegyház felkésze előtt, hogy végre ez is hinni kezdett a fegyene ártatlanságában. Végre, a lelkes biztatására is, újból felvételre a bűnpört. Az ujvidéki kir. törvényszék elrendeli a vizsgálatot s annak vezetésével egyik legerélyesebb bíráját Aschinger Ferencet bizza meg. A kiküldött vizsgálóbíró a legnagyobb erélyvel lát munkához, s ritka ügyességgel sikerül neki az időközben már felnőtt Samsal Szávát őszinte s igaz vallomásra bírni. Kiderült most már, hogy őt a 12 éves gyermeket anyja, az egyedüli bűnös, a vizsgálati fogság idejében a fegyházban tanította ki Drakulits ellenében terhelőleg vallani. Most már továbbra könnyűvé vált a vizsgálat további sora, s csakugyan maga a fegyházból áthozott Samsal terden csuszva esdett a vele szembesített Drakulitsól bocsánatot. Azért hazudta tettesnek Drakulitsot, mert úgy vélte, hogy így ő enyhébb büntetést kap. Most már be van fejezve a vizsgálat s Drakulits ártatlansága minden kétségben kívül áll. De az öt és féle évi fegyház teljesen megtörte Drakulitsot s még annak a reménye sem őnt bele több erő, hogy rövid idő multával 4 gyermeket ölhetel karjai közé. A végtárgyalás még e hóban meg lesz tartva.

Szenttamási tömeges mérgezés.

Vasárnap reggel 9 órakor volt a szenttamási mérgezési bűnyűben az ítélethirdetés Ujvidéken. Kiváncsi közönség állotta el a törvényszék kapuját. Mindenki látni akarta a hirtedté lett három nőt, kikre halálbüntetést kért a kir. ügyész. Ünneplésen hangulathban hirdette ki Kúthnel Oszkár bíró a törvényszéknek Ofelsége a király nevében hozott ítéletét, mely rövid kivonatban a következő: Pivnicski szül. Tutorov Milica a btk. 278. §-ába ütköző gyilkosság büntetésében a btk. 70. §-a szerint tettesként bűnösnek mondatik ki s ezért a btk. 91. §-a második bekezdésének alkalmazásával életfogytig tartó fegyházra ítéltetik. Kurjakov férj. Vuics Naga, nemkülönbön Bauer szül. Kernác Zsuzsa a gyilkosság büntete miatt ellentük emelt vád és következményei alul felmentetnek s azonnal szabadlábra helyeztetnek. Midőn az ítélet indokait adták elő, Pivnicski szül. Tutorov Milica közbevetéssel: „nem igaz“. Védője felebbezést jelentett be, valamint dr. Orosly Lajos kir. alügyész is a büntetés súlyosbítása iránt. Az ítéletnek másod és harmadrendű vádlottak felmentetésére vonatkozó része ellen is felebbezést jelentett be a kir. ügyész.

Közgazdaság.

Pénzintézetek és vicinális vasutaink.

A vicinális vasutak fontossága közismert dolog, amint hogy tény az is, hogy nem megvetendő érdeke az államnak, hogy az országot minél több helyi érdekű vasút hálózta be. Az e téren uralkodó, meglehetősen élénk alapítási kedvet nagyban lohasztja azonban az a közvélemény, hogy a szükséges törzsrészevények, nem jegyeztenek kellő számban, mi a vasut finanszírozását leggyakrabban lehetetlenné teszi. A pénzintézetek eddig ezen a téren nem sokat cselekedtek, így az ellentük e miatt felmerült panaszok jogosultaknak mondhatók. Nem esoda, hogy ily körülmények között a helyi érdekű vasutak ügye pangásnak indult s csak elvétve találkoztunk egy-egy külföldi vállalkozó — mint a müncheni „Localeisenbahngesellschaft“ és a „Bayerische Vereinsbank“ — de

ezek
csak
szab
rang
gunk
siet
nek.
mely
közg
intéz
közö
tása
lesz
első
azok
intéz
sitér
piacr

Buda
Kis-K
Halas
Kis-S
Keleb
Szaba
Csant
Topol
Hegy
Verba
Óker
Kisza
Ujvid
Karló
Zimor
Belgr

Belgr
Zimor
Karló
Ujvid
Kisza
Ó-Ker
Verba
Hegy
Topol
Csant
Szaba
Keleb
Kis-S
Halas
Kis-K
Budap

Szaba
Tavan
Bajmo
N-Mil
Zomb
Prigi
Szóna
Gomb
Dálya
Eszék

Eszék
Dálya
Gomb
Szóna
Prigi
Zomba
N-Mil
Bajmo
Tavan
Szaba

Szaba
Békova
Ó-Kani
Bogara
Zenta
Zenta
Ada
Mohol
B-Petr
Ó-Becse

Ó-Becse
B-Petr
Mohol
Ada
Zenta
Zenta
Bogara
Ó-Kani
Békova
Szabad

Budape
Kis-Kör
Halasör
Kisszáll
Kelebián
Szabadi

Szabadk
Kelebián
Kisszáll
Halasör
Kis-Kör
Budapes

ezek is a kik egyes vasuti vállalatoknál részt vettek, csakhamar kimerültek; úgy, hogy igen sok szebbnél szebb terv hever kivehetetlenül. Most hazánk egyik elsőrangú pénzügyi intézete, melynek tevékenysége közgazdaságunk nem egy ágára hatott már életileg, segítségére siet a vicinális vasutak már-már elaludni készülő ügyének. Ez intézet a „magyar leszámítoló és pénzváltóbank”, mely mint az előnyösen ismert „Magyar Pénzügy” című közgazdasági szaklap írja, közelebb elhatározta, hogy az intézet működési körét lényegesen kibővíti és többek között hosszabb törlesztésű kamatozó kötelezők kibocsátása is felvett az intézet üzleti programjába. A leszámítoló bank már üzemben lévő vicinális vasuti elsőbbségi részvényeket ugyanis meg fog vásárolni és azok alapján kötelezőket kibocsátani, természetesen az intézet teljes garanciája mellett. Tekintettel ezen biztosítékra remélhető, hogy az új kötelezők mihamarabb piacra fognak találni.

Vasuti menetrend.

(Érvényes 1892. év május 1-től.)

Budapest — Zimony — Belgrád.

Budapest indul	2:25 éj.	7:35 r.	2:35 du.	9:50 e.
Kis-Körös	4:26 éj.	11:00 de.	4:57 du.	1:59 é.
Halas		11:48 de.	5:27 du.	2:55 é.
Kis-Szállás		12:14 du.	5:47 du.	3:27 é.
Kelebia		12:34 du.		3:51 é.
Szabadka	5:46 r.	1:46 du.	6:26 est.	5:20 r.
Csantavér		2:11 du.		6:12 r.
Topolya		2:34 du.	6:59 est.	6:44 r.
Hegyes-Feketeh.		2:56 du.	7:16 est.	7:16 r.
Verbász-Kula		3:16 du.	7:30 est.	7:42 r.
Ó-kér		3:34 du.	7:46 est.	8:09 r.
Kiszács		3:51 du.	8:00 est.	8:32 r.
Újvidék	7:34 r.	4:19 du.	8:23 est.	9:15 r.
Karlóca		4:41 du.	8:39 est.	9:47 r.
Zimony érke.	8:50 r.	6:21 est.	9:47 est.	11:56 de.
Belgrád érke.	9:00 r.	7:15 est.	10:05 est.	12:30 du.

Belgrád — Zimony — Budapest.

Belgrád indul	3:02 éj.	5:22 r.	8:00 r.	2:35 du.
Zimony	3:12 éj.	6:02 r.	9:00 r.	3:08 du.
Karlóca		7:14 r.	10:46 r.	5:42 est.
Újvidék	4:39 éj.	7:37 r.	11:16 r.	6:38 est.
Kiszács		8:23 r.	11:55 r.	7:19 est.
Ó-kér		8:23 r.	11:55 r.	7:45 est.
Verbász-Kula		8:35 r.	12:18 du.	8:17 est.
Hegyes-Feketeh.		8:52 r.	12:36 du.	8:40 est.
Topolya		8:57 r.	1:02 du.	9:15 est.
Csantavér			1:21 du.	9:42 éj.
Szabadka	6:34 r.	9:41 r.	2:25 du.	11:00 éj.
Kelebia			2:43 du.	11:24 éj.
Kis-Szállás		10:06 r.	3:03 du.	11:52 éj.
Halas		10:26 r.	3:33 du.	1:06 éj.
Kis-Körös	7:46 r.	11:01 r.	4:21 du.	1:58 éj.
Budapest érke.	9:20 r.	1:10 du.	7:35 es.	6:55 r.

Szabadka — Eszék.

Szabadka indul	5:28 reg.	2:10 délután	6:45 este
Tavankut	5:59	2:35	7:16
Bajmók	6:24	2:55	7:42
N.-Militics	7:04	3:25	8:23
Zombor	7:42	3:46	8:51
Prigl.Szt. Iván	8:10	4:07	9:17
Szonta	8:28	4:21	9:34
Gombos	8:43	4:33	9:49
Dálya	10:18	4:46	11:29 éjjel
Eszék	11:50 déle.	7:09 este	4:52 reg.

Eszék — Szabadka.

Eszék indul	3:46 délután	8:45 reggel	11:08 éjjel
Dálya	5:08	9:45	4:20
Gombos	6:33	10:59	5:36 reg.
Szonta	6:51	11:12	5:51
Prigl. Szt. Iván	7:10	11:26	6:07
Zombor	8:01	11:53 délután	6:42
N.-Militics	8:19	12:08	7:02
Bajmók	9:13	12:44	7:53
Tavankut	9:36	1:00	8:16
Szabadka érke.	10:09	1:24	8:50

Szabadka — Ó-Becse.

Szabadka indul	5:33 reggel	2:50 délután
Békova	6:00	3:18
O-Kanizsa szállás	6:31	3:50
Bogaras	6:54	4:16
Zenta érkezik	7:20	4:44
Zenta indul	8:04	5:04
Ada	8:40	5:41
Mohol	9:08	6:09 este
B.-Petrovosczelló	9:28	6:28
O-Becse érke.	9:55	6:55

Ó-Becse — Szabadka.

O-Becse indul	5:10 reggel	2:35 délután
B.-Petrovosczelló	5:39	3:03
Mohol	6:11	3:35
Ada	6:26	3:51
Zenta érkezik	7:00	4:25
Zenta indul	7:21	4:45
Bogaras	7:51	5:15
O-Kanizsa szállás	8:26	5:51
Békova	8:42	6:10 este
Szabadka érke.	9:08	6:37

Budapest — Szabadka.

Budapestről indul	4 óra 50 perc	délután
Kis-Körös	8 " 09	este
Halas	8 " 56	"
Kiszállásról	9 " 22	"
Kelebiáról	9 " 42	"
Szabadkára érke.	9 " 58	"

Szabadka — Budapest.

Szabadkáról indul	5 óra 03 perc	reggel
Kelebiáról	5 " 22	"
Kiszállásról	5 " 41	"
Halasról	6 " 11	"
Kis-Körös	9 " 58	"
Budapestre érke.	10 " 15	déllelőtt

Gazdák részvéte a hadseregellátásban.
A földmivelésügyi miniszter megkeresésére intézkedett a hadügyminiszter, hogy a hadseregnek terményekkel való ellátása tárgyában rendszerint tartatni szokott bizottsági tárgyalásokon a mezőgazdák és kereskedők is képviselve legyenek. Az egyes hadtest-intendaturákat a hadügyminiszter ez irányban már megfelelőleg utasította. A gazdasági testleteknek, melyek magukat a tárgyalásokon képviseltetni óhajtják, megbizottságaikat előre be kell jelenteniök a területükön állomásozó hadtest intendaturájához, hogy a megbizottság feladatuk és hatáskörük iránt információkat nyerjenek.

Szerkesztői üzenetek.

Antal bácsi. A második vers csinos, az első rossz. Szinte esodálatos, hogy egy kézből való mind a kettő. Az első fajtából tehát nem, a másodikból szivesen veszünk bármikor. — Így hát a lapnak is jut, meg a jó türelmes papirkosárnak is. Üdvölet.

Naptár.

Május.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
20 Pént.	Sziénai Bern.	Ferike, Vazul	8 Ján. ev.
21 Szom.	Kant, Bódog	Prudens	9 Izsaiás
22 Vas.	B 5 Rog. Ilon,	B 5 Rog. At.	10 D 5 Zel. Stm.
23 Hétfő	Dezso pk.	Dezso	11 Móc vt.
34 Kedd	Johanna	Zsuzsanna	12 Epifán

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

COGNAC

gróf KEGLEVICH ISTVAN Promontor

eredeti töltésű palackokban mindenütt kapható.

Ezen gyár, mely 1882 ik évben alapított, az osztrák-magyar monarchiában a legjelentékenyebb s az összes kiállításokon, melyeken versenyzett, kizárólag csak a legmagasabb kitüntetésekben részesült. A gyárnak forgalomban levő minőségei u. m.:

* * * * *

nemcsak kitűnő élvezeti ital gyanánt van elismervé, hanem orvosi tekintélyek által is, gyomor-, tüdő-, mell- és fertőző-betegségeknél, legjobb óvszerként ajánlatnak.

itt megrendelhetők:

- Hírlapok.
- Művek.
- Naptárak.
- Táblázatok.
- Falragaszok.
- Körlevelek.
- Ténevigalmi meghívók.
- Tánerdek.
- Étlapok.

Községi nyomtatványokból nagy raktár.

KÖNYV- és KÖNYVOMDAI INTÉZET.

Papir és írószerek a bevásárlási áron.

BITTERMANN NÁNDOR ZOMBORBAN.

Könyv-kötőmunkák elfogadtnak és a kiállítási áron szállíthatnak.

A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.

Községeknek egész éven át hitel.

itt megrendelhetők:

- Váltók.
- Gyászlapok.
- Számok.
- Levélfejek.
- Névjegyek.
- Eljegyzési és esketési kártyák.
- Sim- és dombornyomatu monogramok.

Bérbeadó üzleti helyiség.

A Zombori Takarékpénztár bérházában (a Gromon- és Zrinyi-utcák sarkán) egy üzleti helyiség a hozzá tartozó kis lakással

f. évi aug. 1-től bérbeadó.

Bővebb értesítést ad a Zombori Takarékpénztár Igazgatósága.

3-3

Pályázati hirdetmény.

Gyurgyevó községében leköszönés folytán megüresedett rendőrvetetői és egy gyalogrendőri állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket legkésőbb **folyó hó 27-ig** ezen előjáróságnál nyújtsák be, mivel a később érkező folyamodványok figyelembe vételni nem fognak.

A rendőrvetető évi fizetése 360 frt, a gyalogrendőré pedig 240 frt, mely a közpénztárból havi utólagos részletekben élvezett készpénzfizetésből kötelesek a megállapított egyenruhát is beszerezni.

Megjegyeztetvén, hogy azon pályázók, kik igazolják, hogy hasonló állást már viseltek, előnyben részesülnek.

Kelt Gyurgyevón, 1892. május 15-én.

Az előjáróság.

1526. szám.

kig. 1892.

Pályázati hirdetmény.

Madaras községben lemondás folytán megüresedett községi szülész női állásra pályázat nyitattik s a választás megejtésére határidőül 1892. évi május hó 25-ik napjának d. e. 9 órája tűzetik ki.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket, eddigi működésüket és erkölcsi magaviseletüket igazolva okmányokkal felszerelendő kérvényüket a választást megelőző napig alulírott nál nyújtsák be.

Az állással egybekötött javadalmazás évi 80 frt fizetés és a szülési eseteknél való segédkezésért 40 kr.

Almás, 1892. május 5-én.

DEÁK ZSIGMOND,

3-3

főszolgabíró.

1648. szám.

1892.

Pályázati hirdetmény.

Bács Bodrogh vármegye Apatin községében leköszönés folytán üresedésbe jött s utólagos havi részletekben kifizetendő 300 frt fizetéssel javadalmazott községi rendőri állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **folyó évi május hó 28-ig** alulírott előjáróságnál nyújtsák be, mert később beérkező pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Pályázók a kérvényben igazolni tartoznak, hogy:

1. magyar honpolgárok;
2. védőkötelezettségüknek megfeleltek s 24-ik életévüket betöltötték, a 60 at pedig el nem érték;
3. feddhetlen erkölcsűek és teljesen rovatlan előéletűek;
4. teljesen egészségesek;
5. a magyar nyelvet szó- és írásban tökéletesen birják;
6. hogy a községben divó német és némileg a szerb nyelvet birják.

Az alkalmazásnál elsőbbség adatik kiszolgált állami csendőröknek.

A megkívántató rubázatot a megválasztott sajátjából tartozik beszerezni.

Apatin, 1892. évi április hó 30 án.

Jellmann, Schieblly Antal,

jegyző.

3-1

bíró.

3975. sz.

tkvi. 1892.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Müller Ádám végrehajtónak ifju Müller György végrehajtást szenvedő elleni 220 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Ó Szivacon fekvő, az ó-szivaci 721. számú tjkben foglalt ifju Müller György és Müller Margaretha férj. Schenkenberger Frigyesné nevén álló A. + 8403/a/3. hr. sz. 250 □ öl nagyságu szőlő és arra időközben épült házra, tekintettel az 1881. évi LX. t. c. 156 ik §-ának d) pontjára, az árverést 400 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1892. évi május hó 30-ik napján délelőtti 10 órakor Ó-Szivac község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvények 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1892. évi március hó 18 án.

A zombori kir. törvényszék mint telekk. hatóság.

Radány Péter,

kir. törv. bíró.

HIRDETMÉNY.

A zombori kir. törvényszék részéről közhírré tétetik, miszerint Koczkar Zsigmond hód-sági kir. közjegyző folyó évi május hó 5-én irodáját megnyitotta.

Zomborban, 1892. évi május hó 12-én.

Széchényi József, **Eibl Géza,**
kir. törvénzéki elnök. kir. törvénzéki jegyző.

A t. c. közönség figyelmébe ajánljuk a
KRONDORFI SAVANYUVIZET,
mely minden időszakban a legkitünőbb és legkellemesebb

savanyú- és borviz

orvosi tekintélyek tapasztalata szerint kiváló gyógyhatással bír köhögés és rekedtség-nél, tüdő-, gyomor- és hólyaghurutnál, valamint mindazon esetben, melynél orvosi rendelet szerint savanyúvizet használandó.

Zomborban kapható: Weidinger S. és Zs., Mayer és Thum, Heindlhofer Róbert, Lukits Gyula, Czvetkovits Koszta, Sztrilich Zsigmond, Milutinovits Cs. kereskedőknél.
4-2

7085. sz.

tkvi 1892.

Hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1892. évi május hó 10-én 7085. sz. a kelt végzésével kiküldött bizottság ezennel közhírré teszi, hogy Gákova községre vonatkozólag az 1886. XXIX., 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. c. cikke értelmében szerkesztendő telekkönyvi betétek készítésének munkálata folyamatba tétetvén, a helyszíni eljárás a nevezett községben **1892. évi május hó 30-án** fog kezdődni.

Ennélfogva felszólítanak:

a) mindazok, akik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kizűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

b) mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog telekkönyvi bekebelezését, a kizűzött határidőig, a telekkönyvi hatósághoz intézett szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírásra az 1886. XXIX. t. c. 15-18. §-ai és az 1889. XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átíráshoz telekkönyvi tulajdonos az átíráshoz létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, akiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyiszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Zomborban, 1892. évi május hó 10. napján.

Polányi Mihály, **Dr. Kemény Andor,**
kir. tk. betétszerkesztő 3-2 kir. albiró

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán Ada községben egy 250 frt évi fizetéssel javadalmazott gyalog rendőri állás üresedésbe jövén, felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy ez irányban kérvényeiket alulírott községi előjárásához **f. évi május hó 25-ig** nyújtsák be, mert később érkező kérvények figyelembe vételét nem fogják.

Kérvényezők igazolni tartoznak, hogy:

1. magyar állam polgárak,
2. védkötelezettségüknek eleget tettek,
3. fedhetlen előéletűek és magaviseletűek,
4. irni, olvasni tudnak; megjegyeztetik, hogy a megválasztandó a megállapított egyenruhát sajátjából tartozik beszerezni.

Ada, 1892. május hó 14-én.

Jablonszky Miksa, **Kerner Ferenc,**
jegyző. 2-2 biró.

Állást keres.

Műkerfész, 28 éves, nős, gyermek-felen, ki uradalomnál több év óta működik, a kerfészlet minden ágában járjas, f. évi október elsejére állást keres. 3-3

11744. sz. Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.
alisp. 1892.

Árlejtési hirdetmény.

A vármegye területén a törvényhatósági bizottság által engedélyezett s felsőbb helyen jóváhagyott összegnek keretén belül a beküldött feltételek alapján a következő törvényhatósági utak fognak jókarba helyezettetni, és pedig:

I. A hód-sági járásban: a bács-bácsújfalui 261 frt 80 kr, a hód-ság-parabutyi 337 frt 76 kr, a hód-ságh-tovarisovai 136 frt 44 kr, a pivnicai torzsai 401 frt 76 kr, a parabuty-torzsai 476 frt 40 kr.

II. Az újvidéki járásban: a piros-újvidéki 207 frt 60 kr, az ó kőr-soóvi 385 frt 78 kr, a tamerin ó-kéri 523 frt 99 kr.

III. Az almási járásban: az almás mélykúti és madarasi 133 frt 75 kr.

IV. A palánkai járásban: az obrovác-hód-sági 457 frt 94 kr, a szilbás-petrováci-pirosi 840 31 kr, a palánka obrováci 317 frt 03 kr.

V. A kulai járásban: a torzsa-kucurai 497 frt 81 kr.

VI. A titeli járásban: a titel-újvidéki 443 frt 30 kr.

VII. Az ó-becsei járásban: az ó-becse hegyesi 207 frt 06 kr.

VIII. A bajai járásban: a borsód katymári 196 frt 44 kr.

Ezen fentebb jelzett munkálatoknak biztosítása tekintetéből **folyó évi május hó 20-án** (pénteken) **reggeli 9 órakor** Bács-Bodrogh vármegye alispánja által a vármegyei palota kistermében tartandó szóbeli versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyzni kívánók felhívtnak, hogy a fentebb jelölt munkára vonatkozólag szükséges földmőzsgosítás nem köbméterenként, hanem átalány összegért fog kiadni, — az árlejtés megkezdése előtt versenyzők, ha a vállalati ár 500 frtnál nem nagyobb 5%, azon felül pedig 10% bánatpénzt lefizetni kötelesek.

Megjegyeztetik, miszerint a versenytárgyalás napjait még beérkező utjavítási kimutatások szintén fel fognak vétetni.

A kérdéses földmunkálatok késedelem nélkül megkezdendők, hogy az utak legkésőbb f. évi június hó 20-ig helyreállítva, felülvizsgálás, illetve átvétel végett bejelentessenek.

Ezen munkákra vonatkozólag felvett utjavítási kimutatások s részletes árlejtési feltételek Hauke Imre vármegyei tb. főjegyző urnál a hivatalos órák alatt mindenkor betekinthetők.

Kelt Zomborban, 1892. évi május hó 10-én.

Schmausz Endre,
alispán. 2-2

Jelentés!

Van szerencsém a t. c. közönséggel tudatni, miszerint **Cservenkán,** a

„Vadászkürt”-höz

cimzett szállodát f. évi április hó 24-én átvettem. Együttal tisztelettel jelentem, miszerint a

vendéglő és utas szálló-szobákat

ujra átalakítottam és minden kényelemmel elláttam. Főtörekvésem mindég oda irányozva leend, hogy jó ételek- és italokkal t. c. látogatóimat ellássam.

Szives pártfogásért esd

Burgstaller József,

3-3

vendéglős.

4014. szám.

kig. 1892.

Hirdetmény.

Rác-Militics 3000, nagyrészt német ajku lakossal bíró nagyközségben a községi orvosi állás megüresedvén, arra ezennel pályázatot nyitok.

Az orvosi állással egybekötött javadalmazás:

1. évi fizetés 700 frt;
2. látogatási díj nappal 30 kr, éjjel 60 kr;
3. a legkisebb műtét 5 frt;
4. kézi gyógytár tartási jogosítvány, de ezért a megválasztott a vármegye alispánjához folyamodni tartozik.

A folyamodó orvostudorok kérvényeiket **június hó 1-éig** hivatalomhoz nyújtsák be, és együttal igazolják, hogy a német nyelvet beszélik.

Hód-sághon, 1892. évi május hó 8-án.

Vissy József,

3-2

főszolgabíró.

Az
emalle festészet
bronz festészet
és
művirágok

készítéséhez
szükséges anyag
ugymint részle-
tes utasítás vala-
mennyihez kap-
ható

SCHÖN ADOLF

könyv-, papir- és zeneműkereskedésében
ZOMBORBAN.

Zombori m. kir. folyammérnöki hivatal.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszter ur f. évi április hó 19-én 14511. sz. a kelt magas rendelkezésével az apatini alsó, illetőleg ideiglenes párhuzamműnek kőhányás általi biztosítására szükséges 5223 m³ kőhányási kőanyag beszerzését és tervszerinti beépítését engedélyezvén, ezen munkálat biztosítása végett az alulírt kir. folyammérnöki hivatalnál **f. évi május hó 30-án d. e. 10 órakor** zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A beépítendő kőanyag az apatini párhuzammű melletti szükséges rakodó helyek hiányában a magasabb vizállások által el nem űnhető mohácsi dunaparton lesz raktározandó és ott rendelkezés szerint kőidomok vagy pedig kőbőzött hajók alapján fog átvétetni, azután Apatinra szállítva a párhuzamműbe a hajókból közvetlenül beépítendő lesz.

A munkálatra versenyezni óhajtók tartoznak lepecsételt ajánlataikat a szállítási feltételeknek megfelelőleg „Ajánlat az apatini dunai párhuzamműnél eszközendő kőhányási munkálatra” cím alatt a kizűzött nap délelőtti 10 órájáig az alulírt kir. folyammérnöki hivatalnál benyújtani és az ajánlathoz a zombori m. kir. adóhivatal nyugtáját mellékelni, mely igazolja, hogy az ajánlati összegnek 5%-a mint bánatpénz a nevezett adóhivatalnál letétbe helyeztetett, megjegyezvén, hogy a fent megjelölt határidő után, illetőleg a fenti határozományoktól eltérőleg, avagy netalan sürgőnyileg érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A szóban forgó szállításra vonatkozó műveletek, illetve feltételek az alulírt kir. folyammérnöki hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők. Zomborban, 1892. május hó 9-én.

3-3

M. kir. folyammérnöki hivatal.

HARKÁNYI GYÓGYFÜRDŐ

(Magyarország, Baranyavármegye.)

Fürdő idény május 1-től szeptember 30-ig.

Az osztrák-magyar birodalomnak ezen vizgazdag, legmelegebb s legerősebb kénforrása a legsikeresebb gyógyeredmények által hírnevét már megállapította, amit igazol az évről-évre szaporodó vendégek száma.

Ezen 62-5 és 63-8 C. fokú természetes ártézi kénforrások kitünő gyógyítási hatással bírnak: esúzos, görvély, idült bőrkülfütelekre, aranyér, női bántalmakra, fogamzási hiányok, sebzések, daganatok és higanyos gyógyszerek által okozott mérgezésekre; továbbá máj, lép, általán mirigy-daganatokra, nehéz hallás, idült szembajok s ivarszervi bántalmak ellen.

Az utazásra ajánlható a Budapest-pécsi vasut, vagy déli vasut Budapest-Kanizsabarcsi vonala, állomás: Pécs; alföldi vasut Eszéken át Villányig. Mohács-pécsi vasut, állomás: Villány.

Posta- és távirat-állomás.

Bővebb fülvilágosítást a legnagyobb készséggel nyújt **dr. Heller József** rendelő fürdő orvos s özv. **Blümel Ferencné** bérlő.

Harkány, 1892. április hó.

6-5

A FÜRDŐ IGAZGATÓSÁG.